

ERDÉLYI LAPOK

Ramaszetter Róbert
I. Disztér 2. tp.

Főszerkesztő:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY MAGYAR POLITIKAI NAPILAP
III. évfolyam, 231 (821) szám. * Csütörtök, 1934 november 1

Főmunkatárs:
dr Gyárfás Elemér

A miniszterelnök másfélórás kihallgatáson volt a királynál

A minisztertanács által kidolgozott parlamenti munkatervet terjesztett elő

Bucuresti. Saját tud. Tatarescu kedden délután négy órakor különvonattal Sinaiába érkezett és azonnal audiencián jelent meg a királynál. A miniszterelnök azt a parlamenti munkatervet terjesztette elő, amit kidolgozott. Erről tegnapi számunk hozott közléseket. Aláírásra kerültek a minisztertanács egyéb rendeletei is. A kihallgatás másfélórásig tartott. Utána a király *Iamandi* minisztert fogadta.

Bucuresti. Saját tud. Az ipar és kereskedelmi minisztériumban összeült a bizottság a tisztviselők helyzetének megvizsgálására, az

államberendezés egyszerűsítéséről szóló rendelet intézkedései szempontjából. Eszerint ennél a minisztériumnál 250 központi tisztviselő kinevezése törvénytelen, azért ezek elbocsátásra lesznek ítélve. Közülük mindössze ötvenet tartanak vissza újabb kinevezéssel, mint olyanokat, akik nélkülözhetetlenek állásukban. — Ugyanezt a műveletet végrehajtotta a munkaügyi minisztérium erre kirendelt bizottsága is. Itt az 550 központi tisztviselő közül 200-nak a kinevezését találták szabálytalannak. Ezeket mind el fogják bocsátani.

Pop Valér miniszter válaszol az orthodox nagygyűlés támadásaira

A görög katolikus egyház testvéri együttműködést akar. A fővárosi sajtó a román egység megbontásáért aggódik

Bucuresti. Saját tud. Az Orthodox Testvériség sibiui (szébeni) kongresszusának határozataival élénken foglalkozik a fővárosi sajtó. A *Curentul* aggasztó fűtetnek mondja az orthodox egyház ez állásfoglalását, de azt természetesen védekezésnek tartja, amely azonban alkalmas arra, hogy a román egységet megbontsa.

A kongresszuson elhangzott beszédek közül, mint ez várható is volt, *Onisifor Ghibu* volt a legtamadóbb szellemű, aki ezt az alkalmat is felhasználta arra, hogy támadja a vatikáni egyezményt és ezzel kapcsolatban a lugosi (lugosi) görög katolikus nagygyűlés határozatait, valamint Pop Valér minisztert. E támadásokra válaszul, a következő közlemény jelent meg a fővárosi lapokban:

Pop Valér államminiszter felhatalmazott minket annak a leghatározottabb megcáfolására, hogy a lugosi (lugosi) nagygyűlésen az orthodox egyházat akár közvetlenül, akár közvetve

támadták volna és hogy a Szentszékkel kötött konkordátum állítólag nem teljes szövegét ő terjesztette volna a parlament elé. Annak a lényege, ami a lugosi kongresszuson kifejezésre jutott, az az óhaj és elhatározás volt, hogy a görög katolikus egyház testvéri együttműködésben dolgozzék az orthodox egyházzal, a nemzeti élet minden területén. A konkordátumot Aurel Vlad, akkori kultuszminiszter terjesztette a parlament elé s ő, Valer Pop, abban az időben nem is volt parlamentár. Az 1932. évi római egyezménynek történelmi, nemzeti és jogi alapjait ő részletesen kifejtette úgy a sajtóban, mint pedig az 1934 márciusában megjelent könyvében. Kész egyébként ezt a kérdést a parlamentben is megvilágítani.

Pop Valer kisebbségi miniszter egyébként Romaziu kabinetigazgatóval együtt ma Clujra utazik.

A minisztertanács egységesítette a közegészségügyi szolgálatot

Nemzeti ünnep Hora, Closca és Crisan emlékére. I. Károly I. Ferdinánd királyoknak szobrot állítanak

Bucuresti. Saját tud. Szerdán délelőtt újabb minisztertanács volt, amelyről hivatalos jelentést is adtak ki. Eszerint a minisztertanács rendeletét hozott, amely egybeolvasztja és egy vezetés alá helyezi az összes egészségügyi szolgálatot és orvosi segélyintézményeket, bármily közzintézmény, vagy önkormányzat keretében működjenek. Eppenúgy ez egységesített szervezetbe foglalják a kórházi gondnokságokat és más egészségügyi alakulatokat.

Jóváhagyta a minisztertanács a társadalombiztosító intézetek működésének és ügyvezetésének egyszerűsítéséről szóló rendeletet.

A minisztertanács megbízta Pop Valér minisztert, hozza összhangba az összes minisztériumoknak az új rendeletek végrehajtására vo-

natkozó munkálatait és készítse elő azokat a rendeleteket, amelyeknek még el kell készülniük az államberendezés egyszerűsítéséről szóló törvény teljes végrehajtására.

Jóváhagyta a minisztertanács azt a programot, amelyet Lepedatu dolgozott ki a Hora, Closca és Crisan forradalmának nemzeti ünnepként való megünneplésére.

Elhatározta „Nemzeti Hála” (Recunostinta Naționala) alap létesítését. I. Ferdinánd és I. Károly királyok szobrának felállítására és a bucaresti diadalív újjáépítésére. Ez alapok ügyei intézésére Tatarescu miniszterelnök vezetésével a közoktatásügyi, vallásügyi és hadügyi miniszterekből egy külön bizottságot is alakítottak.

Az új nemesség

(S. I. dr) Két olasz földműves, a Gioacchini testvérek, okmányokkal igazolták, hogy családjuk ezer esztendőnél hosszabb idő óta ugyanazon a földön gazdálkodik Ancona mellett, Paterno faluban.

5195 olasz kisgazda jelentkezett arra az újszerű versenyre, amelyen ez az adat kiderült és az első díjat megnyerte: azért a dicsőségért kellett versenyezni, hogy kinek a gyökerei nyulnak mélyebben a földműves mestersebbe és az ősi földbe, amely az olasz kultúrát hordozza.

Megszoktuk, hogy a családok régiségét, a tradíciók erősségét a kutyabőrös okmányok keltétől számítsuk, amelyekkel királyok vagy fejedelmek az elődöket nemesi rangra emelték. Nyilvánvaló pedig, hogy a nemesség lényege nem az okirat, hanem maga a tradíció, amely nemzedékről nemzedékre száll, példaként őrzi és ápolja a kiváló ősök emlékét, s éberan tartja az utódokban a vágyat, hogy az elődökhöz méltóan maradjanak. Ez a nemesség minden társadalomban megvan, amely ismeri a család intézményét s emlékezni tud a multira. A királyi okirat nem is volt soha más, mint külső szentesítése ennek a belső folyamatnak, amely az elit-képződést mindig kiváló emberek utódainak családi tradícióira építi. A királyok egyszerűen felhasználták ezt az emberi ösztönt a maguk hatalmának körülbástyázására.

Régi korokban, amikor az emberi méltóság tudata csak szűk körökre terjedt, természetesen volt, hogy a királyságnak tradícióit csak néhány ágazatban ápolták. Elsősorban azokban, amelyek a fegyverforgatást örökölt kötelességként üzték. Eppen olyan természetesen látszik azonban ma az, hogy a hagyományoknak erkölcsi örökségét, a mesterségbeli kiválóságnak emlékét mindenütt tiszteletben tartják, ahol emberek kiemelkedésére, hűségre, kitartásra alkalom nyílik.

A görói titullussal ékeskedő bárénekes ellenmondás és karikatúra. Az elit-kiválasztódás törvényszerűségeinek mély felismerésén nyugszik az angol szokásjog, amely szerint a címek csak egyenes vonalon öröklődnek, a mellékágakon pedig nyomtalanul elenyésznek. Puszt a fecsegés az afféle bölcesség, amely a tradíciók cserbenhagyását a munka nevében dicsőíti.

Nagy hiányt jelent viszont, ha a földművesek és a kézművesség nem ápolja a maga hagyományait. Gyengülésre vezet, ha ezek a rétegek nem érzik világosnak és büszkén fontosságát a szerepnek, amelyet a társadalmi gépezetben kaptak s elődeik nemzedékeken keresztül hűen és jól betöltöttek.

Ha földműves gazda tudatosan tudja, hogy mit jelent az ő munkája — gazdasági, nemzeti, művelődési szempontokból — éppen azon a darab ősi földön, amelyen végzi, s ezt a tudatot örökölt tradícióként ápolja és őrzi. — nemcsak ez a munka lesz értékebb, tartalmasabb a számára, hanem a föld is, amelyen az ember emlékezel óta folyik.

Az a gazdasági és társadalmi rend, amely a földet portékának tekintette, puszt a tőkének, amelyből kamatot kell kisajtolni, — nem fért össze ezzel a gondolatvilággal.

Október 28-án, a fasizmus megszületésének emléknapján Rómában Mussolini kihirdette az olasz földművesek ősiségi versenyének eredményét. A fascio a maga szolgálatába igyekszik

gy

tői litá-
Mária-
szainak
95 lei.

sztyánál

ések

del, vastagabb
és ára 30 lei,
kedvezmény).

rkás

kiado
modern lakás,
ul. Reg. Ferdi-
Ertkeznü Str.
scu 15.

yszoba,
kás kiadó, Str.
Pavel 17.

mszobás
n kiadó, Ora-
Mihai Sorbu
u.) 11.

yszoba,
lakás azonnal
lea, Str. J. Cior-

szobás
kás azonnal ki-
lea, Str. Parcul
lva 6.

lmazás

nyelvet
tekitül beszél/
ntező, elsőrang/
oizonyítvánnyal
s. Nem csupán
tartozó állást
szerény igények/
esések: „Meg-
adász” jelige a

ünféle

gszebb
és kosztümök
ői szabónál ké-
radea, Str. De-
3

zeneskola
ngora és zene-
szakkal. Ora-
Simeon Ștefan
-u.) 20.

.MOT állan-
sz a Szent
yomda r. t.
Strada Regele
5.

tványokat
s aron, csinos
en készít a
László
nda Rt.
atolikus Köi.

ERZSÉBET KIRÁLYNÉ SZÁLLÓ

Budapest IV. Egyetem-utca 5. (A belváros központjában).

100 modern kényelmes szoba. Littek. Hideg-meleg folyóvíz. Központi

fűtés. Az étterem és kávéházban minden este szalonzene.

Az Erzsébet-pincében egyfinccér rendszer. — Menü: 1.60 P.

S Z A B Ó I M R E

fuladonos.

állítani a föld népének lappangó tradícióit, amelyet eddig nem láttak meg és eléggé elhanyagoltak. Erről van itt szó s nem valami új s különös felfedezésről.

Nem szükséges, hogy fasiszta legyen s a fasiszmus harci módszereit rajongjon, aki a földműves tradíciók tudatos ápolásában, a földműves-élet kialakulásának elősegítésében mélyes korszakosságát s társadalomépítő munkát lát.

Minden társadalmi rendszer igyekszik magát kiválasztottakkal és erősekkel körültámasztani: akik védjék s hirdessék igazát. Az orosz szovjetek rendszere sem kivétel e szabály alól.

Az erdélyi magyar nemzeti gondolatnak is szüksége van erre a nagy és természetes segítségre. A régi mellé új életre, amely a maga emelkedését a nemzet emelkedésében látja.

A küzdelem, amely a jövőért folyik, lassan maga is kiválasztja ezt a réteget. A tradíciók tudatos és következetes élesztése azonban bizonyára előmozdítaná ezt a folyamatot s hasznos elemekkel táplálná.

Hány lófő család van a Székelyföldön, ahol alig tudnak már valamit arról a vezető szerepről, amelyet elődeik a székely nemzet életében betöltöttek? Hány földműves család él Erdélyszerte, amelynek tősgyökerességét, szárados földművességét okmányok bizonyítják? Hát a hajduk? Meg a különböző korszakok sokféle telepesei?

Ami a világon valahol történik, abban mindig korszakosság rejtőzködik. Aki a jelenségekben felfedezi a lényegét s a maga társadalmi körében idejekorán és célszerűen meghonosítja, nemzetének érdekeit szolgálja.

Megkezdik az egyházi vagyonok leltározását

Az egyházak állami segélyezéséről Lapedatu miniszter új törvénytervezetet készít

Bucuresti Sajtó tud. Lapedatu kultusz-miniszter törvényjavaslaton dolgozik, amely egészen új alapokra fekteti az egyházak állami segélyezését. E javaslat alapjául azok az adatok fognak szolgálni, amelyeket az egyházi hatóságok az egyházi vagyonok leltározásáról szóló törvény értelmében hat hónapon belül, vagyis 1935 január 1-én lejárató határidővel súlyos következmények terhe alatt a minisztériumnak beküldeni kötelesek.

Az egyik fővárosi lap értesülése szerint ezek az adatok előreláthatólag nagy változásokat, eltolódásokat fognak eredményezni az egyes egyházak állami segélyezésében, mert — írja a lap — vannak egyházak, amelyek akkora vagyonnal rendelkeznek, hogy maguktól is tudják fedezni egyházi szervezetük fenntartásának költségeit. Eszerint, — fejezi be a lapközlemény, — Lapedatu törvénytervezete egészen új alapokra fogja fektetni a papok és egyházi alkalmazottak fizetését.

A LABDA

Irta: Geszler Ödön.

Zongoratanulmányait örökre megszakította a baleset. Egészen könnyű kis sérülést kapott az ujján és mégis vége, megfélembhezhetetlenül vége szakadt karrierjének. Ugy vigyázott a kezére — a kezeire, mint legdrágább kincsére. Ova takargatta minden megerőltetés elől azokat a vékony, finom, kidolgozott ujjakat, azokat a könnyű csuklókat és most mégis utólrta a kikerülhetetlen végzet.

Fiatal ruganyos teste vágyott a sportra, de a kéz sérthetlenségének mementója mindenütt utját állta. Egyik sport felé sem közelíthetett veszély nélkül, tehát maradt a legártatlanabb, a nyugodt, a lassú mozgást követelő, de felfrissítő úszás.

Perzselőtűző nyári délelőtt ott lubickolt a Balaton sekély partján. Társasága vidáman víháncolt egy vízpoló labda körül és ő csak nézte a virgonc játékosokat, de nem elegyedett a játéka. Marietta egyszerre csak deréig kiemelkedik a vízből és nagy erővel feljebb dobja a labdát:

— Fogja, Gábor!... Játsszon velünk maga is!

Önkénytelenül is a keményebb, víztől nehezebb labda után nyult félkézzel. A görgolyő nehezebb és súlyosabb, mint ahogyan várta, hátraütö a kezét, egy halk reccsenés és a hüvelykujj

dagadtan bicsaklik hátra. Szótlanul gyalogolt ki a vízből — a többiek észre sem vették a balesetet —, otthon gondterhesen ápolta a karját, költöztette, később híres orvosokhoz ment vele, — hiába minden, az újj mozogott, játszani is tudott vele, de a nagy technikai tudást követelő virtuóz pályának örökre vége szakadt.

Gernyeszegi Gábor elkeveredett. Hát ezért tanult hosszú éveken keresztül? Ezért áldozott annyi időt a zeneművészetnek? Ezért gyakorolt naponta akár nyolc órát is? Ezért adott az Isten tehetséget, hogy most egy ostoba ficam a megvalósulás előtt álló művészi álmokat és a szép reményekkel kecsegtető karriert egy pillanat alatt megsemmisítse? Lelkével, csüngött a művészetén, nem hivatást, hanem lelkének kiélését, csapongó művészi fantáziájának hangok által való megfoghatatlan anyagbaöntését érezte minden elmuló hangban. Hangulatait a szelid andantektól a gyors allegroig, a pu pianissimótól a fortissimóig szerett hangszerén fejezte ki.

Fáradtan ejtette fejét a kezeibe, hasztalanul igyekezett megbirkózni Debussy „Fou d'artifice”-ével. — nem ment. Gernyeszegi Gábor művészi lelke érezte az eredeti tempót, magában többször végigélte már az atonális melódiák forró zuhogását, a tűzijáték fényeinek ragyogó csillogását, de ezt a metafizikai élvezetet már többé nem bírta átfordítani fizikaira. Füle hallhatták saját előadásában a „Tűzijáték” sislertgő futamait, a fényes pergő trilláit és a

MacDonald visszatért a politikai tevékenységbe

A béke képmutatói ellen szólott, s az osztályharc eszméjét ördög szülőfőnek mondta

Londonból jelentik: A parlament keddi megnyitása előtt a nemzeti munkáspárt Mac-Donald tiszteletére villásreggelit adott abból az alkalmából, hogy a miniszterelnök hosszabb szabadságideje után újból kézbevette az államügyeket. Mac-Donald ez alkalommal beszédet tartott, amelyben sikraszállt a kormánypolitika folytonossága mellett. Élénken támadta azokat, akik a lázadás elleni büntetőnovella enyhítését kívánják, mert ennek a büntetésnek szigorúsága nem csorbitja a nemzet szabadságjogait. Ezután az ellenzéki politikusok bírálatával szállt szembe; azokkal, akik gyakran támadták Simon külügyminisztert is, genfi működésével kapcsolatban.

— Ha ezeket a pacifista ábrázattal elmondott bírálatokat meghallgattuk volna, — mondta MacDonald — Anglia hat hónapja új háboruba keveredett volna. Gyakorlati külpolitikánk folytatásával meg fogjuk óvni a békét, amelyért éjjel-nappal dolgozni fogunk.

Kijelentette végül Mac-Donald, hogy a napjainkban annyit hangoztatott osztályharc eszméje az ördög szülőfő.

A leszerelési értekezletet fel akarják támasztani.

Genfből jelentik: Avenol, a Népszövetség főtitkára hétfőn este Párizsba utazott, hogy hivatalos francia körökkel érintkezésbe lépjen Párizsból Avenol Londonba megy, ahol előadásokat fog tartani a nemzetközi politikáról. Utjának tulajdonképeni célja az, hogy a leszerelési értekezletről tárgyaljon Hendersonnal.

Litvinov, szovjet külügyi népbiztos indítványt nyújtott be a leszerelési értekezlet elnökségének, abból a célból, hogy készítsék el az első kimerítő jelentést az értekezlet eddigi állásáról és a felmerült akadályokról. A leszerelési konferencia elnökségének november 21-re összehívott ülésén ezt az indítványt gondosan

GERTRUD LE FORT

A gettóból jött pápa

Ára 80 lei

Ijjas Antal fordítása.

Kapható:

az ERDÉLYI LAPOK könyvosztályánál.

színes tűzcillagok elpattanása után beálló siket csendet.

Lemondóan csapta le a Blüthner tetejét és a szárazon pattanó zörej zongoravirtuózi pályáját zárta el a hangversenydobogók lázas produkcióitól, az ihletett művészt az extázisban magával ragadó közönségtől. Apátikus letargiája hónapokig tartott, nehezen barátkozott meg a tehetetlenség gondolatával, de valahányszor megpróbálkozott a nehezebb darabokkal vagy a versenyművek zongorazataival, szomorúan ébredt a sivár valóra. Neha egy megnevezhetetlen kényszer odaültette hű Blüthner mellé és lelkének melankólikus bűja improvizációk alakjában tört ki belőle. Ráérő idejében papírra vetette e hangulatszűleményeit, majd nem törődve velük, egymás után beledobta azokat a kotta tartójába. Mult az idő, a veszteség felett érzett fájdalma csökkent, teleirt kottapapírjainak halma növekedett. Amikor egy nap szórakozottan keresgált kottái között, meglepetten látta a sok-sok apró hangjeggyel teleirt lapot. Érdeklődéssel vette egyiket a másik után a kottaállványra és lejátszotta a síró, zokogó melódiákat, elkeveredett lelkének alkotásait. Fokozódó érdeklődéssel tért egyik darabról a másikra, ismeretlen harmóniák lengedeztek a füle körül és ő az örömtől, az izgalomtól áttűzesedő arccal vette tudomásul, szerinte improduktív korának értékes alkotásait. Kedvre kapva, az életerő tért beléje, fokozott erővel fekdűt neki zeneszerzői tanulmányainak, hogy

A Balkán-szövetség külügyminiszterei békeakaratakról nyilatkoztak

Megnyitó lakoma volt az értekezlet résztvevői tiszteletére. A görögök nem akarják a kisantanttal való egybeolvadást

Ankarából jelentik: A Balkán-szövetség külügyminisztereinek tiszteletére kedden este bankettet rendeztek. Tevfik Rüşdi bej török külügyminiszter üdvözölte a megjelenteket, majd Maximos mondott beszédet, aztán Titulescu, végül Jeftics képviselőben Purics államtitkár. Valamennyien leszegyeztek békeakaratakról, amit azonban biztosítani is óhajtanak. A külügyminiszterek ismételten résztvételüket fejezték ki Sándor király halála miatt, amit Purics köszönettel fogadott.

Athénből jelentik: A lapok illetékes körök véleményére hivatkozva, visszautasítják azt az eszmét, hogy a kisantant olvadjon össze a Balkán-szövetséggel. Ugy vélik, hogy a balkáni egyezmény aláíró hatalmaival való együttműködésnek nem szabad Görögország számára a Balkánon kívüli kötelezettséget jelentenie.

Boris bolgár király élete kockáztatása árán mentett meg egy mozdonyvezetőt

Szofíából jelentik: Érdekes kalandja volt tegnap Boris bolgár királynak a szófia—várnai vasútvonalon. A király a fővárosból Várnába igyekezett, amikor Strazár állomás közelében a vonat hirtelen hatalmas zökkenéssel megállt. Boris király kiugrott a szalonkocsiból, s látta, hogy a szerelvény mozdonya kigyulladt. A király felrohant az égő mozdonyra, ahol a mozdonyvezető már kétségbeesetten küzdött a ruháját elborító lángokkal. A király — nem törődve a veszéllyel — letépte a mozdonyvezető ruháját, majd a mozdonyt nagy szakértelemmel elvezette a közeli folyóig, ahonnan vizet hoztak a tűz eloltására. A mozdonyvezetőt a király a maga hálókocsijába vitette s lefektette az ágyába.

Amikor a tüzet sikerült eloltani, a király személyesen vezette a vonatot Várnába, ahol azonnal gondoskodott a súlyos égési sebeket szenvedett mozdonyvezető kórházba szállításáról.

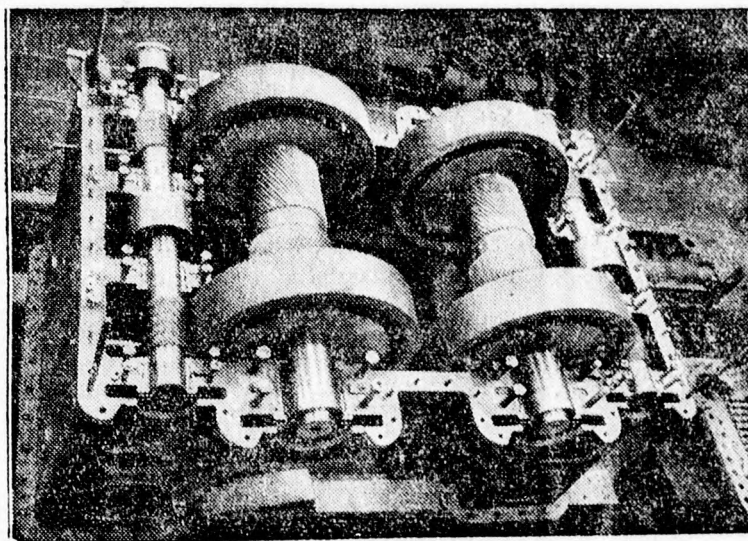
Bomba vagy tengelytűz okozta-e a várnai vonatgyulást?

Londonból jelentik: Több angol lap megállapítja, hogy a várnai vonatgyulást merénylet okozta.

A Daily Mail szerint a mozdony kigyulladását egy óraszerkezetes bomba felrobbanása okozta. Amikor a tűz eloltása után a mozdonyt átkutatták, megtalálták a szerkezet óraművét. Csupán egyetlen véletlennek köszönhető,

hogy a bomba nem röpítette levegőbe az egész vonatot. A lap meg van győződve, hogy a Várnához vezető útvonalon számos vasutat tartóztattak le.

Ezzel szemben Szofíából a legerélyesebben cáfolják azt az állítást, mintha a király vonatával merénylet történt volna. Az erről szóló híreknek nincs semmi alapjuk. Kizárólag lényegtelen tüzesetről van szó, amelyik az egyik tengely áttüzesedése folytán állott elő.

Hajtóturbinák 5400 lóerős hajtószerkezete.

A képünkön látható hullámsavár készülék oceánjáró gőzhajókban használják és az eddigi 3600 percenkénti forgást 84-re egyszerűsíti le. A második emelet fogaskereke, amelyet a képünkön látható szerkezet hoz mozgásba, 3 és fél méter átmérőjű és 25.000 kilogramm súlyú.

zabolátlan fantáziájának melódia-születőit a zenei arányok formájába öntse.

Szédületes iramban fejlődött. Először csak a zeneszerzés tanára és kollégái hajtották meg előtte az elismerés zászlaját, majd neve kiszivárgott az Akadémia falai közül a művészvilágba és ezen keresztül a közönség bíráló színe elé. Gernyeszegi Gábor most ébredt csak valódi tehetsége tudatára. Nem zongorista, nem virtuóz ő, talán sohasem vált volna belőle igazi, nagy interpretáló művész. Megvilágosodott előtte, hogy a kompozíció terén kell megszereznie a babérleveleket egy alkotóművészi karrier koszorújához. Eddig csak gyakorolt és gyakorolt, a zeneszerzést csak mellékesen tanulta és íme balesetnek kell jönni, hogy megtalálja önmagát és rátaláljon a benne lakozó értékek kifejlesztésének az útjára.

Leleke hálával telt meg és köszönete kicsordult az Eg felé. Valami nagyot és hatalmasat akart alkotni, amibe beleönthetne életkedvét, életerejét, amivel kifejezhetné azt a gátakat nem ismerő, a fiatalság erejével tomboló vitalitást, amelyet benne az első sikerek keltettek. Megkomponálni a művet, rátalálni a szerencsés témára, megalkotni, kifejezni bosszorkányos technikai tudással és azután meghódítani a világot. Gernyeszegi Gábor, a zeneszerző, azért másodsorban mégis csak zongorista maradt és a témára rátalálva, a szóló zongoradarab kifejezési formáját választotta. „Audessus des rails”, adta meg a darab címét és íróasztala mellé ült, hogy a sineken száguldó vonatból áradó impresszió-

hullámokat a legszerencsésebb eszközökkel fejezze ki. Lelkében már ott dübörgött a kész kompozíció, csak papírra kellett vetni.

A mű elkészült, de ő maga lejátszani nem bírta. Még tökéletes kézzel és hibátlan ujjal is megtorpant volna az előadás nehézségei előtt. A darab interpretálása talán még nagyobb technikai tudást követelt, mint Horowitz „Carmen-fantáziája”, amelyet csak az utólérhetetlen technikájú szerző tud tökéletesen előadni.

Gernyeszegi Gábor átadta művét a fővárosban szereplő, külföldi turnén lévő, világklasszista jelentős előadóművésznek, aki Gernyeszegi több művét ismerte már, a szerző intenciói szerinti betanulás után pedig világsikeret jósolt a „Sinek felett”-nek.

A tél folyamán, a nagy szezonban azután a közönség elé került a darab. Páris. Concert soirée. Salle Pleyel, a világhírességek kiindulópontja, a világhír küszöbe. A hangtan és az akusztika törvényei szerint a legmodernebb technikával megépített terem, telve Páris és a külföld zeneértő publikumával. Megkezdődik a hangverseny. A műsor első felében klasszikusok. Szünet. Szünet után modernnek és legmodernebbnek. Végre sor kerül a Gernyeszegi műre. Ismeretlen és kimondhatatlan nevű szerző. Lássuk, mit tud? És a művész belevág az első futamba.

A hallgatóközönség megborzong: a darab címe nélkül is tudná, hogy az expressz hosszú, éles, süvítő fűtyüléssel most rohan ki a pályaudvarról. Szinte látják a kocsisor fölött húzódó,

Jaj, a hideg novemberi napok!
Nem jelentenek veszélyt, ha rendszeresen használnál valódi
Kaiser-féle mell-karamellák-at

a „3 fenyő” védjeggyel.

Plakát jelzi az elárúsító helyeket.
Képviselet: „Pharmag”, Droguette engros, Brasov.

Mexikóban már a családok életébe is behatolnak a vallásellenes intézkedésekkel

Nem szabad szentképeket tartani a lakásokban

Mexikóból jelentik: Az államtanács felfüggesztette az egyháztörvényt, még pedig azzal az indoklással, hogy a papok működése felesleges s működési engedélyük a jövőben érvénytelen. Vera-Cruz államban számos templomot bezártak. A papok elhagyták a városokat és falvakat. Jukatán kormányzója elrendelte, hogy a tisztviselők elbocsátás terhe mellett vigyék keresztül a szentképeknek a lakásokból való eltávolítását.

Duranio államtanácsa egyházi törvénytervezetet dolgozott ki, amely az egész állam területére kilenc főben állapítja meg a papok számát.

ból
pa
ditása.

ánál.

beálló sü-

tetejét és
ózi pályá-
zás pro-
xtázisban
kus letar-
arátkozott
valahány-
arabokkal
ival, szo-
egy meg-
Blüthner
improvi-
idejében
it, majd
lobta azo-
vesztésig
rt kotta-
r egy nap
meglepet-
teleírt la-
sík után
ó, zokogó
lkotásait.
arabról a
edeztek a
ól áttüze-
impro-
Kedvre
erővel fe-
nyek, hogy

szaggatott, fehérén fátalos gözcsíkot, a kürtő körül ijedt mozdulatokkal röpdöső gőzfoszlányokat, hallják a kerekék folyton gyorsabbodó, ritmikus kattogását, nincs megállás, mindig tovább és tovább, gyorsabban és erősebben, a művész ujjai repülnek a billentyűk felett, a futamokat akkord-futamok, ezeket klisszándók váltják fel, a mozdony mindent elsöprő erővel tör előre, a vonat megállás nélkül húz át a kis állomásokon, csak a váltókokozta koppanó kattogás jobbkézes éles staccatója hoz némi változást a kocsisornak a balkéz munkájával szimbolizált, átható, egyenletes dübörgésébe. A rapid elrohant, a közönség előtt, pillanatnyi kábult megnyugvás, majd újra itt van, beleront az emberek hallószerveibe, az utólérhetetlen technikai produkció elvakítja a szemeket; ha egyáltalán lehetséges a tempó még örültebb fokozása... ott robot a vaskolosszus a dobogón, a kürtője körül újra megjelennek a tépelt gőzfoszlányok, élesét sívít és azután hirtelen vége mindennek. Fent a dobogón csak a Stainway áll és mellelte a kipirultarcú, fáradtan lihegő zongorára támaszkodó, hajlongó művész.

A siker híre gyorsan eljutott a szerzőhöz. Aznap távirat, másnap a lapok. Pénteken a Gringoire külön cikke. Világszenzáció a legnagyobb művészek műsorán, Gernyeszegi Gábor, a zeneszerző beérkezett...

Kézben a felbontott és százszer elolvasott távirattal „mészire” nézett:

-- Lám a Balaton... A labda...

ROMÁN KIRÁLYI PÉNZÜGYMINISZTERIUM

Az 1934. évi 4 1/2 százalékos Országfejlesztési Kölcsön kibocsátási prospektusa

(Kivonat)

1. Nyilvános aláírás útján lei 1.000.— névértékű kötvények bocsátatnak ki kötvényenként 880 leies árban.

A lejegyzett kötvények egyszerre, az aláírással egyidejűleg fizetendők ki 1934. november 5—30. között.

2. A befizetendő összeg egy része az állam által kibocsátott régi járadékpapírokkal is egyenlíthető az aláírási íven feltüntetett kurzuson. A járadékpapírokkal történő fizetés a jegyzés névértékének 200/0-át nem haladhatja meg.

3. Az 1.000 leies kötvény évi 4 1/2%-os kamatot hajt, amelynek fele június 1-én, fele decemberben kerül kifizetésre, az első kifizetés 1935. június 1-én történik.

4. A kötvényeket 40 év alatt, évenként négyeszeri sorshuzás útján váltják vissza: február 1-én és május 1-én a június 1-én törlesztendő kötvényekkel, augusztus 1-én és november 1-én pedig a következő december 1-én törlesztendő kötvényeket sorsolják ki. Az első sorshuzás 1935. évi február 1-én történik.

5. A lejegyzett kölcsöntőke minden teljes egymilliárdjából nagy prémiumokkal visszaváltanak az első évben:

1 kötvény	3.000.000 leiel azaz	3.000.000 lei
2 " "	1.000.000 " "	2.000.000 " "
4 " "	500.000 " "	2.000.000 " "
4 " "	250.000 " "	1.000.000 " "
46 " "	100.000 " "	4.600.000 " "

57 kötvényt összesen 12.600.000 lei prémiummal váltanak vissza.

A következő években visszaváltandó kötvények száma 100.000 leienként egy kötvénnyel csökken évenként.

6. A fennmaradó kötvényeket minden évben a névértékén felül 200 leies jutalékkal váltják vissza éspedig:

az 1.000 leies címleteket	1.200 leiért
a 2.000 " "	2.400 " "
az 5.000 " "	6.000 " "
a 10.000 " "	12.000 " "
a 20.000 " "	24.000 " "

váltják vissza.

7. A kamatokat és amortizációkat stabilizált leiben fizeti ki az állam. A lei 10 milligram 0.900 finomságú arany értékének felel meg.

8. Az esedékessé vált szelvényeket, valamint a kisorsolt kötvényeket készpénz gyanánt fogadják el az összes közpénztárak.

9. A kölcsön egész ideje alatt sem a kamatok összegéből sem a kötvények visszaváltási értékéből nem vonnak le semmit, tehát ezek az összegek mindenféle adó és illetékek alól mentesek.

A kötvények mentesek továbbá az örökösödési, ajándékozási és házassági szerződések adó, illetve illetékei alól.

10. A kötvények lombadrozhatók és azokat garanciakul és óvadékkul elfogadják.

11. Jegyzések eszközölhetők az alábbi jegyzési helyeken:

Nemzeti Bank és összes fiókjai, Postatakarékpénztár,

az összes postahivatalok valamennyi közpénztár és

A megfelelő időben megállapított pénztintézetek.

Jegyzet: Részletes felvilágosítások a kibocsátási prospektusban találhatók.

Társadalmi élet

A reghini (szászregeni) római katolikus egyházközség fényes ünnepséggel ülte meg Krisztus Király ünnepét. Megelőző hét napon előkészítő beszédek voltak, az ünnep napján tömeges gyónás és áldozás. Délután a városi szálló nagyteremben a Népszövetség rendezett műsoros délutánt, ahol az ünnepi beszédet dr. Komhoff Vilmos mondta. Felintettek és gyermekek ének-kara hódolt Krisztus királynak, majd György Anci tanárnő énekelt, Wagnerné és Manca János gimnáziumi igazgató művészi kísérettel. Szavalt Bálint Annus a leányklub és Medve Árpád a legényegylet részéről. Majd dr. Vékony Gyula elnök beszélt az ünnepéről, amit a hívők hódolata követett. Visszatérve a templomba, a Krisztus kivilágított keresztje körüli körmenettel fejeződött be az ünnepség.

Az oltáregylet Targu-Muresen (Marosvásárhelyen) közgyűlést tartott, amelyen megjelent Jaross Béla apát is. A közgyűlést báró Apor József elnök nyitotta meg, szívből jövő szavakkal, Beer Ferencné pénztári jelentéséből számokban is kitűnt az a nagy munka, amelyet olyan áldozatkészséggel végez az oltáregylet. Elekes Pálné, Szász Lenke titkárnő tartotta meg ezután szép titkári beszámolóját, részletesen ismertette az egylet által végzett munkát. A nagy tetszéssel fogadott titkári jelentés után a tisztújítás következett volna, de előbb Jaross Béla apát, elfoglalva az elnöki széket, elővette dr. Paál Árpádnak, az Erdélyi Lapokban „Krisztus királysága” címen írt vezércik-

két és kérte a közgyűlést, hallgassa meg a cikk tanításait, mielőtt magának választást választ, mert a cikk a bölcselők gondolatmenetével mutat rá a krisztusi élet kriteriumaira. Jaross apát Paál Árpád cikkét teljes egészben felolvasta, az oltáregyleti tagok nagy épülésére. Ezután a közgyűlés közfelkiáltással a következő tisztikart választotta meg. Báró Apor József elnök, Bíró Arminné, János Gerőné, Császár Gyula, Csiky Emil alelnökök, Petress Kálmán igazgató, Kákucs György, János Gerő ellenőrök, Elekesné Szász Lenke titkár, Beer Ferencné pénztárnok. Elhatározta a közgyűlés az oltáregylet újjászervezését és annak megfelelően állítják majd össze a választmányt. Elhatározták végül, hogy dr. Faragó Ferenc és dr. Baráth Béla teológiai tanárok közreműködésével estélyeket rendeznek.

Szivgárdaavatás Pancotan (Pankotán). Saját tud. Pancota aradmegyei község a Hegyalja legnépesebb katolikus helysége október 28-án lélekemelő ünnepséggel ülték meg Krisztus Király ünnepnapját. Dr. Kienitz Géza plébános e napon avatta fel a szivgárdistákat Krisztus Király katonáivá. A templomot zsufolásig megtöltő község meghatva a gyermekesereg szép ünnepét. A környező falvak szivgárdistái is részt akartak venni az ünnepélyen, de az esős idő megakadályozta a zárandoklatukat.

Krisztus Király ünnepség Gherlán. A görög, örmény és római katolikus egyházak közösen tartották meg Krisztus Király ünnepét. Előző nap este 6 órától éjfélig szentségimádás volt, a különböző szertartású hívek külön-külön vetek részt azon, papjuk vezetésével, saját rítusuk szerint. Egész éjszaka gyóntatás volt. Vasárnap délelőtt mindhárom katolikus templomban ünnepies szentmise volt, amelyen tömegesen járultak a hívek a szentáldozáshoz. Este hat órakor körmenet volt, amelyen a hívek énekelve, imádkozva kértek békét a béke királyától. A piactérrre nyíló örömytemplom erkélyéről a fúvószenekar szép templomi dalokat játszott.

A síghiszoarai (segessvári) oltáregylet ötven-éves jubileuma felemelő ünnepség keretében zajlott le vasárnap délelőtt dr. Hirschler József pápai prelátnus-főesperes fényes segédlettel főpapi misét celebrált, magas szárnyalású szentbeszéddel hívta fel a hívek figyelmét a nap jelentőségére. Dombó st.-agotai és Völgyi sápartochi plébánosok asszisztáltak. Közben a hívek és főleg a Dichler-család áldozatkészségéből beszerzett új kis harang felszentelése is lefolyt. A szentmise alatt a helybeli német énekar Gregorián-miséjének dallamait gyönyörködtették a templomot megtöltő közönséget. Istentisztelet után dr. Hirschler plébános ünnepé-

lyesen megnyitotta az egyházművészeti kiállítást, amelyen régi és új értékesnél-értékesebb darabok gyönyörködtették a látogatókat, tanúságot téve a hűség-áldozatkészségéről és fáradhatatlan munkájukról. Délután a szentségimádás és rózsafüzér-átvitel után kezdődött az ünnepi diszközgyűléssel kapcsolatos matiné. Dr. Pospisil Rudolf lendületes ünnepi beszéde után dr. Györgyné Benedek Jolán nagy hatás mellett adott elő két gyönyörű klasszikus ének-számot, a zongorakíséretet Török tanár neje szolgáltatta. Mihovics Ilonka szép szavallata után a német dalegylet énekszámai váltottak ki osztatlan tetszést, majd Radler Frigyes művészi hegedűjátékkal interpretált két Ave Mariát. Szép, tenorján, feleségének művészi zongorakísérete mellett Török Zoltán főgimnáziumi tanár Beethoven „Bűnbánat”-át adta elő. A németek kórusa fejezte be a műsort. Rónay Jenő éspres-plébános, az egylet ötvenéves buzdó, áldásos működéséről számolt be, megemlékezve annak jótévedőiről és özv. Gál Józsefné urnó elnökéről, akit a közönség lelkes ovációban részesített. Majd Rónay éspres a német hívekhez tartott lelkes buzdító beszédet, őselk hitének buzdó követségére, kitartásra hívta fel őket. Az ünnepély illusztris vendége Hirschler József prelátnus díszében lépett fel azután a színpadra s az egész közönséget magával ragadta lelkes, közvetlen, meleg beszédével.

A szalvatoriánusok provinciális huszonöt-éves rendi jubileuma. Timişoara. Saját tud. P. Christ István mehalakülvárosi plébános, aki nemrégiben tartományfőnökké lett kinevezve, most ülte meg negyedszázados rendi jubileumát. Huszonöt évvel ezelőtt tette le P. Christ a rendi fogadalmát. Ezt az alkalmat hívei felhasználták arra, hogy szeretükről, ragaszkodásukról kifejezzen és ünnepélyesen is biztosítsák a kedvelt és igen tevékeny, önfeláldozó szerzetest. A mehalai Katolikus Házban vasárnap este ülték meg Krisztus Király ünnepét s ennek keretében ünnepelték a jubiléumát is. Várneky Géza mérnök, vasuti főfelügyelő s a mehalai hitközség elnöke köszöntötte P. Christ Istvánt, a hitközség s a hívek nevében és megható módon köszönte meg azt a sok fáradozást és önfeláldozó munkát, amelyet a plébános oly lelkesedéssel, kitartással, szívvel kifejt. Gyermekek köszönő versikéket mondtak, amire a különböző katolikus egyesületek üdvözölték vezetőjüket. A Katolikus Nőegylet részéről Varga Aladárné elnök, a Katolikus Munkásegylet nevében Arnold Gáspár ügyvezető elnök, a Leányok Mária Kongregációja részéről Streckfus Anna, a katolikus német ifjúsági egylet nevében Szaif Péter beszélt. A József asztaltársaság is üdvözletet tolmácsolta Vörös György elnök által. Végül Reiter Karoly karnagy vezetésével az egyházi kórus zenekíséret mellett dalt adott elő a jubiléum tiszteletére. P. Christ provinciális meghatottan mondott köszönetet. Még annakidején messziről, Nemétoárszágból rendelte a Bácsába fölötteseinek akarata, ügymond s egész papi tevékenységét mindíg a Mehala-külvárosban fejtette ki. Hálával adózik a Mindenhatónak, hogy munkája, jószándéka eredményt járt, amit ez a sok szívből jövő üdvözlés s a szeretet bizonyít legjobban. Édesanyjáról kell megemlékeznie, aki istenfélmet, vallásosságot oltott a szívébe. És felhívta mindannyiuk figyelmét a gyermeknevelés fontosságára: a gyermek egész életére kihatással van, ha megfelelő vallásos nevelést kap. Az ünnepet műsoros előadás fejezte be.

LEGUJABB KORDA-KÖNYVEK

Plus: Isten bennünk. Fűzve	90 lei
Kötve	120 lei
Kühár: Örökélet forrásai a hétszentségben. — — —	Fűzve 110 lei
	Kötve 145 lei
Elekes: Krisztust—Kenyeret.	145 lei
Biró S. J.: E jelben győzni fogsz.	15 lei
Müller Lajos S. J.: Szeressétek egymást	— — — 25 lei
Öreg plébános levelei I., II., III. rész	— — — 185 lei
Herwig: Farkasok között	— 45 lei
Zoltán Veremund: A lélek párbeszéde Istennel	— — — 25 lei
Tissot-Uhl: Hibáink jórafordításának művészete	— — — 70 lei

Erdélyi Lapok könyvosztálya
Oradea, Strada Regele Carol No. 5

Uj könyv! Tamás József:

Prohászka Ottokár

társadalomszemlélete

Ara 35 lei és portó

Kapható könyvosztályunkban.

Gömbös magyar miniszterelnök válaszol Titulescu külügyminiszternek

Bizonyos problémák megoldása esetén a kisantanttal való gazdasági együttműködést nemcsak lehetségesnek, de eredményesnek is tartja. — Nyilatkozott a marseillei merényletről es a jószomszédi légkör megteremtéséről

Budapestről jelentik: Gömbös magyar miniszterelnök hosszasan nyilatkozott a *La Presse* című párizsi lap Budapestre küldött külön tudósítójának, *Suareznek*.

Az újságíró első kérdése az volt, hogy: mi a véleménye a marseillei tragédiáról és arról a szerepről, amelyet ez ügyben Magyarországnak tulajdonítanak.

Gömbös szigorúan nézett az újságíróra, majd hirtelen azt kérdezte:

— Mik a többi kérdései?

A tudósító felolvasta a további kérdéseket, mire Gömbös így szólt:

— Ha fenntartja az első kérdést, nem válaszolok a többire. Magyarországot Franciaországban és a kisantantállamokban kipellengézték. Meg akarom őrizni a hidegvéremet ezzel szemben és nem akarom a helyzetet elmérgesíteni. Európa minden részében tartóztattak le horvát menekülteket és ezt a francia közvélemény egészen természetesnek találta, csak éppen a Horvátországgal határos Magyarországon találta meglepőnek. A politikai gyilkosságoknak sem jellemünkben, sem történelmünkben nincs talaja. Ilyesmi nálunk nem fordul elő.

A szomszédállamokkal való viszony tekintetében Gömbös a következőket mondotta:

— Igyekszünk megteremteni a jó szomszédi légkört, fejleszteni a kereskedelmi kapcsolatokat és meg akarjuk szilárdítani a dunai államok közötti gazdasági egyensúlyt.

Az újságíró újabb kérdésére a magyar miniszterelnök részletezte, hogy a magyarországi álláspont szerint miben kívánnak előzetes politikai tisztázást. Többi között a kisebbségek védelmét és Magyarország részére jogegyenlő-

séget a leszerelés kérdésében. Aztán így folytatta:

— Ha ezek a problémák megoldódnak, a gazdasági együttműködés nemcsak lehetséges, de eredményes is lesz.

A varsói útát illetően kijelentette a magyar miniszterelnök, hogy az történelmi jellegű volt. A kiadott hivatalos jelentések mögött semmi titok nem rejlik.

— Az Anschluss és a restauráció kérdését

Lemondott a szerb igazságügyminiszter

Nagyobb kormányválság elkerülése végett Uzunovics miniszterelnök a lemondás visszavonását kívánja. A miniszter a boszniai agrárbotrány szigorú megtorlását akarja

Belgrádból jelentik: Maximovics igazságügyminiszter kedden este benyújtotta lemondását.

Az igazságügyminiszter lemondása az ugynevezett „boszniai agrár-botrány”-nyal áll összefüggésben. Ennek a szereplői egy, a skupstinában meszavazott törvény hézagos rendelkezéseinek felhasználásával nagy összegekkel hét bosnyák bírót nyugdíjaztatott.

Maximovics követelte a szerajevói törvényszéktől, hogy indítson bünvádi eljárást az állam megkárosítói ellen. A bírák azonban ennek a követelésnek vonakodtak eleget tenni, mondván, hogy a törvény módját nyújtott a visszaélésekre, tehát a törvényt kell módosítani.

A jugoszláv sajtó felsorolja a marseillei merénylet értelmi szerzőit

Támadja a párisi rendőrséget, a nyomozás sikertelensége miatt

Belgrádból jelentik: A jugoszláv lapok párizsi jelentése szerint a francia hatóságok nemcsak az Olaszországban letartóztatott Pavelics és Kvaternik kiadatását fogják kérni, hanem hasonló kérelemmel fordulnak Ausztriához *Percevic*s volt alezredes és *Szarkotics*

SOK TIZEZER
megelégedett vevő bizonyítja, hogy a
„ZEPHIR”
kályha az összes kályhák között a
LEGJOBB

10 kilogramm fával fűt egy szobát 24 órán át.

Gyártja: **Szántó D. és Fia, Oradea**

Kapható mindenütt. Kérjen díjtalan árjegyzéket.

időszerűtlennek tartom — mondotta ezután. — Gömbös ezzel összeütötte a bokáját, kezét nyújtott az újságírónak s a beszélgetés véget ért.

Maximovics erre azzal válaszolt, hogy lehet bosnyák bírót nyugdíjaztatott.

Az igazságügyminiszternek ez a tisztogató eljárása azonban nemcsak bosnyák, de szerb bírói körökben is nagy felzudulást keltett. Sőt, még a kormány egyes tagjai is kifogásolni kezdték Maximovics intézkedését, annak túlszigorúsága miatt.

Miután az igazságügyminiszter lemondása nagyon megnehezíti a kormány helyzetét, Uzunovics miniszterelnök igyekszik Maximovicsot lemondásának visszavonására bírni. Ha ezt nem sikerül elérnie, valószínű, hogy *Szrkics* volt miniszterelnök veszi át az igazságügyi tárcát.

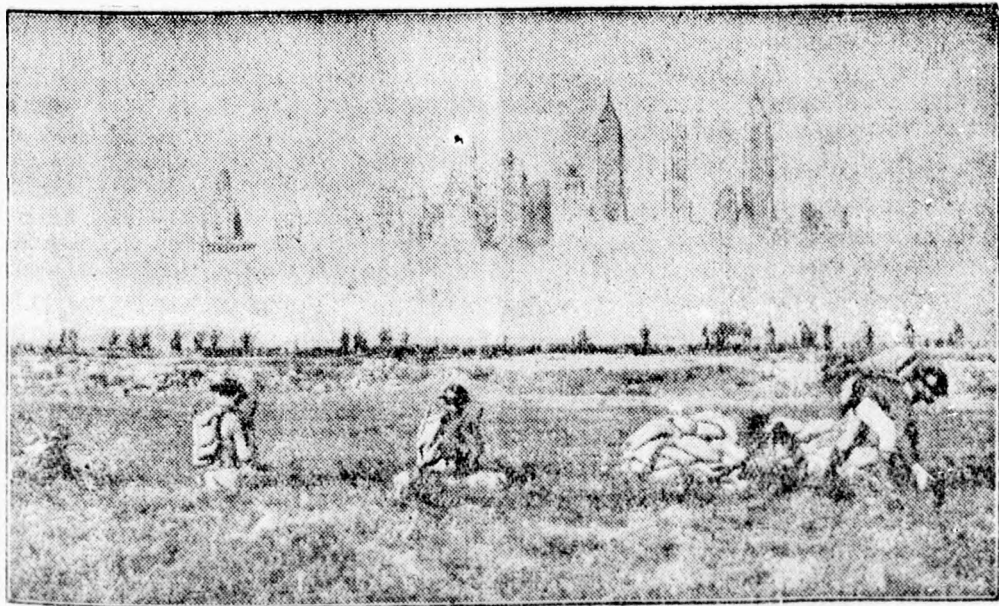
bíró kiadatása érdekében. A szerb sajtó szerint *Pavelics*, *Percevic*s, *Szarkotics* és *Mihailov* voltak a merénylet értelmi szerzői.

Belgrádból jelentik: A *Pravda* most már a marseillei merénylettel kapcsolatban a francia rendőrséget is támadja. A lap párizsi telefonjelentése szerint megállapítja, hogy a merénylet ügyében indított nyomozás zaskutcába jutott.

A német kormány új kiegyezési ajánlatot tesz Franciaországnak

A birodalom nyersanyagválsága siettetti

Berlinből jelentik: A *L'Intransigeant* berlini tudósítója biztos forrásra hivatkozva írja, hogy a birodalmi kormányban fontos megbeszélések folynak. Ezek a megbeszélések — a tudósító szerint — azt célozzák, hogy Hitler kész újabb ajánlatra a francia-német megértés tekintetében. A jelen körülmények között — írja a lap — Berlinben nagy reményeket fűznek ahhoz, hogy ebben a kérdésben a helyzetet ki-mozdíthatják a holtpontról. A német birodalmi kormány *Hitler*snek látja, hogy Franciaországgal kiegyenlítést találjon, mert ezen a réven látja megóvhatóknak azokat a német gazdasági érdekeket, amelyek a külföld magatartásától függenek. Elsősorban a nyersanyagprobléma megoldásáról van szó

Háborus gyakorlatok Newyork előtt.

Amerikai katonaság nagygyakorlatokat végez a Newyork melletti Governor Islandon, ahová a ködön keresztül átomképszerűen látszanak Newyork felhőkarcolói.

YVEK

90 lei
120 lei
hétshent-
110 lei
145 lei
145 lei
15 lei
séték egy-
25 lei
II., III.
185 lei
45 lei
párbeszéde
25 lei
rdításának
70 lei

vosztálya
Carol No. 5

Halottak napja és a síremlékek művészete

Halottak napját évszázadok óta november hó második napján ünnepli a magyar keresztény világ. A halottakról való megemlékezés épp olyan régi, mint maga a civilizáció és a művészet és már a régi keresztények is misét mondtak szeretteik emlékére és lelki-üdvére, de a halottaknak külön ünnepnapjuk nem volt. Ellenben a sírok megjelölése a civilizáció legősibb korszakában is ismeretes volt már. A kőkorszak sírkamrái és dolmenjei általánosan a fejlődés kezdetén s ezekből alakultak ki a mai temetők és mauzóleumok. Csakhogy a dolmenek még nyers, erőteljes alkotások voltak (egymásra rakott kőtömbök) és minden művészi megnyilatkozást nélkülöztek.

A SIREMLÉKEK ŐSEI.

Amint fejlődött az ember s terjedt a kereszténység, fejlődött a halottak kultusza, a temető, a síremlék művészete. A történelmi idők nagy évezredekén át megmaradt síremlékei még a pogány korból, a Krisztus előtti időkben valók. Ezek között a legrégebbek az egyiptomi fejedelmek, fáraók síremlékei, amelyek piramisok név alatt ismeretesek. Később azonban az egyiptomiak, főleg a hegyvidéken, kőfalba vájt, előcsarnokokkal ellátott *szikla-sírokba* temetkeztek s ezeket hallatlan pazarossággal rendezték be, teletömve aranytárgyakkal s falaikon művészi hierogliphákat találtak a kutatók.

A sziklasírok között a legérdekesebb és legszebb a *benihassani*, amelyben tömérdek művészi értékű tárgyat találtak a múmiák mellett.

Babilónia és AsszírIA síremlékeiről, sajnos, keveset tudunk, de rendkívül érdekesek a kis-ázsiai népek síremlék-művei.

Az ősrégi sírok közül nagyon érdekesek *Midas* királyé Phrigiában és különösen szépek az V. és VI. századokból való lykiai sírok, amelyek homlokzatain gyönyörű domborművek vannak. A modern síremlék-művészet is sokat tanult tőlük. Ezeknek a síroknak a szíztémája házépítésekben eredt s tulajdonképp a mai mauzóleumok ősei.

Mesterek voltak a halott-kultusz terén a phöníciaiak. Síremlék-típusaik közül az *amrithi* kupolás, oroszlánoszlópos őrizte meg legépebben héber síremlék-típust. Perzsiában gyönyörű királysírokat emeltek. A görögök is mesterei voltak a síremléknek. *Hegesó*-é Athénben, a domborműves homlokzatú síremlékek egyik legszebb őse.

Az etruszkok falbavágot sírkamrákat készítettek s Rómába Alexandriából került a falbavájt sír, amilyen a katakombákban számszámra van. Gyönyörű sírkamrák vannak Pompeiben is.

AZ ŐSKRISTÉNY SÍROK.

A kereszténység első századaiban katakombákba (földalatti, folyosókkal összekötött termekbe) temetkeztek és a halotti kultusz legfőbb eleme a *szárkófág* volt, melynek reliefszeit azonban rendkívül változatosan mintázták meg. Az őskeresztény művészet legszebb ilyen emlékei a *Hadriánus* császár által emelt *Angyalvár*, *Theodorik* gót király ravennai mauzóleuma és *Galla Placida* kupolás mauzóleuma.

MINDSZENTEK ÜNNEPE.

Halottak napját a X-ik században kezdték megtartani, *Szt. Odillo* clugni apát kezdeményezésére. A szent vértanuk emléknapját eleinte Rómában május 13-án ülték meg.

609-ben a pápa *Ohocas* császártól egy régi pantheont kapott ajándékba. Ebben a kerekalakú épületben, a falbavájt üregekbe temették el hajdan a császárokat. A pápa templommá alakította át a phanteont és a kereszténység nagyjainak, a vértanuknak emlékére szentelték fel: 609 május 13-án. Később azután nemcsak a vértanukról, de az összes halottakról megemlékeztek ezen a napon.

IV. *Gergely* pápa rendelkezése óta Mindszente napja estéjén thumba mellett a holtak officiumának vespérnyáját végzik, melyet

Imre ar
ÁLLAMI SORSJÁTÉK
új huzásai területén A FŐ ATTRAKCIÓJA

Noha egy sorsjegy ára 5000 lei ről 3200 leire szállítottatott le az egész sorsjátékra,

MÉG IS

Minden játékosnak osztályonként

5 NYERÉSI ESÉLYE

van és

17 ESÉLYE

az egész sorsjáték alatt, amely mindössze 4 hónapig tart.

HOGYAN?

Ha egy egész sorsjegyet vásárol, úgy játszik a törzssorsjegy számával és résztvesz minden osztály havonkénti huzásán, a számos jelentékeny nyeresemény kisorsolásában. Ugyanekkor minden külön ár nélkül és minden külön feltétel nélkül játszik a **MELLEKSORSJEGY 4 SZAMAVALL** és résztvesz a melléksorsjáték havonkénti huzásán, amikor a megoszthatatlan nagy díjakat sorsolják ki. Aki egy egész sorsjegyet vesz az teljes sorsjátékra, részt vesz mindkét havonkénti huzáson, **5 SZAMMALL** minden osztályban és **17 SZAMMALL** a teljes sorsjáték alatt.

ÁLLAMI SORSJÁTÉK

fix huzási nappal minden hónap 15-én

ELSŐ HUZÁS NOVEMBER 15-ÉN

Révész Ernő főelárusító Targu-Mureş. Postal szétállítás. Diszkrétie.

Az osztálysorsjáték új terve szerint szenzációcsak az nyerési lehetőségek Szerencsés sorsjegyeket egész Erdély területén a

Banca Ilescu S. A. Cluj árusítja

Oradeai fiók: Bul. Regele Ferdinand 11.

szentbeszéd követ. Estefelé azután megkondulnak a harangok és minden sírra virágot, égő gyertyákat tűz a kegyeletes emlékezés. Másnap, november 2-án van

a halottak napja,

amelyen a világ minden katolikus templomában ünnepies misét caelebrálnak, a megrendítően szép gyászénekekkel, amelyek közül a legszebb a lélekbemarkoló „*Dies irae dies illa*” szavakkal kezdődik.

Már a középkorban feldisznítették a sírokat és a síremlékek művészi kivitelére egyre több gondot fordítottak és

a síremlék-művészet

egyre speciálisabb irányba fejlődött. A szárkófág hosszú időre megmaradt uralkodónak és a román, sőt a csúcsívés síremlék-művészet lényeges részét képezte, de architektónikus átdolgozásban. Az ilyen sírt a műtörténet *tumbának* nevezi.

Ez a magyar síremlékek között is előfordul. Ilyen *tumba* pld. *Szentgyörgyi* és *Bazini* György grófok síremléke a pozsonyi Szent György-templomban és gyönyörű *tumba* a *Szapolyai Imre* szepeshelyi síremléke is. Művészi sírban pihen *Rákóczi* Zsigmond a szerencsi templomban.

A német gótikában hatalmasan fejlődött a síremlék-művészet. A németek általában szobro-

kat emeltek a sírok fölé és ezt az olaszok is átvették. Gyönyörű síremlékeket produkált az olasz renaissance, ezek között a legszebb a luccai domban levő *Haria de Carreoe* és a *Mediciek* firenzei sírja.

De minden idők leghatalmasabb, legszebb síremléke az, amelyet *Michel Angelo* tervezett II. Gyula pápának és amely Mózes-alakjáról világhírű.

A franciák a XV. században kezdtek igen szép síremlékeket emelni. Abban az időben lefátyolozott alakok vállakon tartották a halottat rejtő koporsót s ezeket kőből, márványból faragták ki.

A mai idők síremlékei óriási változatoságuk. Legszebb közöttük a párizsi „*A halottak éneke*” című csoportozatos emlékmű, amelyet *Bartholome* szobrászművész emelt.

A magyar művészek közül *Zala György* és *Strobl* Alajos készítették a legszebb síremlékeket, de az újabkori szobrászművészet is gyönyörű alkotásokat hozott létre.

Halottak napján kigyúlnak a gyertyák s virágok ezrei hirdetik, hogy megemlékezünk azokról, akik előttünk éltek s áhítatos szívvel énekeljük együtt az egyházzal:

„*Dies irae, dies illa...*”

(h. ö.)

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal és előfizetés teljesítési helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 5.
 ELŐFIZETÉSI ARAK: Belföldiára: Egész évre 800, fél évre 400
 negyedévre 210, egy hónapra 70 lei.
 Magyarországon: Egész évre 90 F, fél évre 45 F, negyedévre 15 F.
 Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
 Telefon: 27.

Felelősszerkesztő: **PEREDI GYÖRGY**
 Cluj-i szerkesztő: **dr. Sulyov István**
 Cluj, Matia Urilor 19. — Telefon 102.

Kéziratokat nem örvünk meg és nem adunk vissza.
 Csakis válaszbellyeges magánlevelekre válaszolunk.

Halottak estéjén

Felültem az ócska kalendáriumot;
 most szürkül alkonyba künn első november.
 Szép őszi részlekből fonják a koszorút,
 kedvesek sirhalmaim felzokog az Ember.

Egy szál krizantémot én is leszakítok.
 Még ma nincs bánatom, még ma nincs halottam.
 Egy sírra leteszem, hol virág nem nyílt
 s reszkető, elvesző gyertyaláng se lobban.

SARKA LAJOS.

Lapunk legközelebbi száma, a mai Minden-
 szentek ünnepe miatt, pénteken délután jele-
 nek meg.

Időjárás. A budapesti Meteorológiai Intézet
 jelentése szerint:
 délkeleti légáramlás, többhellyütt, fő-
 leg délen és nyugaton eső várható.
 A hőmérséklet átmenetileg kissé
 emelkedik.

Az értéktábla hivatalos árfolyamai. De vi-
 zak: Párizs 6.63 háromnegyed—6.58 fel, London
 503—493, Newyork 109.25—99.25, Milánó 8.74—8.57,
 Zürich 32.97—32.57, Brüsszel 23.55—23.30, Berlin
 41.75—39.75, Amszterdam 68.30—67.65, Madrid 14—
 13.60, Varsó 19—18.75. Valuták: Párizs 6.60—6.90, Zü-
 rich 32.55—33.40, London 495—510, Newyork 99—
 110, Brüsszel 23.50—23.80, Milánó 8.65—9.20, Mad-
 rid 14—13.60, Amszterdam 67—69, Berlin 38—40,
 Bécs 23—24, Szófia 1.05—1.20, Prága 4—4.50, Var-
 só 18.80—19.50, Belgrád 2.20—2.50, Budapest 24—
 26, Athén 0.80—1.10, Istanbul 78—81 lei.

Zürichi zárlat. Párizs 20.24, London 15.33,
 Newyork 307 egynegyed, Brüsszel 71.65, Milánó
 26.27, Madrid 41.92 fel, Amszterdam 207.75, Berlin
 123.25, Bécs 72.85 — schilling 57.20, Prága 12.81,
 Varsó 57.90, Belgrád 700, Bucuresti 305.

Capitol Filmszínház.

Csütörtökön utoljára

A kongresszus szórakozik

vigjátékláger

Péntektől: **Kém voltam** Conrad Veidt-tal.

Primicia a Szent Péter bazilikában.
 Dr. Oswald János, az oradeai latin szertartású
 római katolikus egyházmegye papja, aki tanul-
 mányait a római Collegium Hungaricum növ-
 vendékeként Rómában végezte, ma, november
 1-én, Mindenszentek napján mondja első szent-
 miséjét a Szent Péter bazilikában, Szent Péter
 apostol sírjánál. Az ujmisést, aki lapunk
 egyik római munkatársa, szívből köszöntjük.

Felhívás a szőlőmunkás családokhoz. A Ma-
 gyar Párt oradeai tagozata a következő kom-
 münikét adta ki: A Bánság területén részén 20—
 30 magyar, családos szőlőmunkás kedvező anyagi
 feltételek mellett alkalmazást találhatna,
 amely tisztességes megélhetést biztosítana szá-
 mukra. Felhívjuk ezért mindazon családos ma-
 gyar nemzetiségű szőlőmunkásokat, akik munka
 nélkül vannak, hogy a legsürgősebben jelentkez-
 zenek a Magyar Párt irodájában (Katolikus Kör
 11. sz. szoba). Jelentkezés minden nap délelőtt
 9-től 1 óra között. Jelentkező munkások igazoló
 vataikat hozzák magukkal.

Az Erdélyi és Bánsági Népkisebbségi
**Ujságírószervezetét a nemzetközi ujsá-
 író szövetség tagszervezetéül elismerte.**
 Bruxellesből jelentik: A nemzetközi ujságíró
 szövetség most folyó értekezletén bejelentették,
 hogy az erdélyi és bánsági magyar és német
 kisebbségi ujságírók egyesülete a nemzetközi
 szervezetbe való felvételét kérte. Miután ki-
 sebbségi szervezetet csak az illető ország véle-
 ményzése alapján lehet felvenni, a nemzetközi
 szövetségbe, s a román ujságírók egyesületétől
 erre nézve fél év után még nem érkezett vá-
 lasz. Boross László dr. újonnan megválasztott
 alelnök indítványára az értekezlet elhatározta,
 hogy az említett szervezetet felvette a nemzet-
 közti szövetségbe.

**Mikes János gróf szombathelyi pü-
 sök Bécsben előadást tartott a kommu-
 nizmusról és nacionalizmusról.** Bécsből
 jelentik: Gróf Mikes János szombathelyi pü-
 sök a bécsi kulturszövetségben „A kommuniz-
 mus és nacionalizmus a keresztény világfel-
 fogás megvilágításában” címen érdekes és érté-
 kes előadást tartott. Az előadáson megjelentek
 Innitzer, Bécs bíboros hercegérseke, báró Apor
 magyar követ, Papen német követ, továbbá az
 egyházi körök és a bécsi társadalmi élet sok
 kiválósága. Innitzer bíboros üdvözölte Mikes
 püspököt, nemcsak mint előkelő egyházi méltó-
 ság viselőjét, hanem mint kiváló tudóst és
 kutatót. Mikes hangoztatta, hogy kerülni kíván
 mindent, ami olaj lehet a szenvedélyek tüze-
 rére, és ezért figyelmen kívül hagyja a felmerülő
 kérdések politikai vonatkozásait. Másfelől nem
 csupán a katolikus álláspontot, hanem az álta-
 lános keresztény álláspontot ismertette feleke-
 zetre való tekintet nélkül.

Skarlát és diftériaiarvány. Mercurea-Ciuc.
 (Csikszereida). Saját tud. A megyei főorvosi hi-
 vatalhoz érkezett jelentés szerint Carța (Csik-
 karefalva) községben három skarlátos megbete-
 gedés történt. A betegeket az itteni közkörházban
 elkülönítették. Sandominic (Csikszentdomokos)
 község orvosa szintén több himlős megbetegedést
 és egy diftéria és egy kanyarús esetet jelentett.

Pálffy Gyulácsy Irén Oradeán.
 Kedves vendége volt ma szerkesztőségünknek.
 Pálffy Gyulácsy Irén Budapestről egy napra
 Oradeánra érkezett, abba a városba, ahol gyö-
 nyörű ivelésű írói pályáját kezdte meg. Ahol
 Ragyogó Kovács István, a Főregszeg, a Hamu-
 esőt, majd a Fekete Völésényeket írta, amely-
 lyel egyszerre a magyar klasszikus írók sorába
 emelkedett. (A Pax vobis és a Kállói kapitány
 című regényeit már Budapesten írta). Egy sir
 hozta most „haza”, a férje sírja, annak meg-
 látogatására jött. Első útja a temetőbe vezetett,
 majd felkereste szerkesztőségünket, régi barát-
 ait. Kérdéskérdésünkre elmondta, hogy bár
 a „Magyar Regénytár” szerkesztése nagyon le-
 foglalja, már új regényen dolgozik. Természe-
 tesen ez is történelmi regény lesz. Hatalmas
 trilógia a Nagy Lajos király utáni korszakból.
 A címe „Mária királynő”. A magyar történe-
 lemnek ezt a felséges alakját és korát rajzolja
 meg P. Gyulácsy Irén, aki a magyar történelmi
 regénynek teljesen új formáját teremtette meg,
 amely nemcsak mint regény remekmű, gyö-
 nyörködhető olvasmány, hanem a legszigorubb
 történelmi kritikának is teljes elismerését
 vívta ki. P. Gyulácsy Irén egy napra oradeai tar-
 tózkodás után visszautazik Budapestre.

**A községi időközi bizottságoknak nincs jo-
 guk kisajátítási határozatot hozni.** Csikszereida.
 Saját tud. Tulgheș (Gyergyótölgyes) község be-
 épített területének jórésze Chileni (Gyergyóki-
 lyénfalva) közbirtokosságának tulajdonában levő
 területen fekszik. Amikor az időközi bizottság
 megkapta Anghelescu közoktatásügyi miniszter-
 nek azon rendelkezését, amely szerint minden
 községben állami iskolát kell építeni és ha nincs
 megfelelő terület az építéshez, akkor kisajátítás
 útján is területet kell biztosítani: összeült az
 időközi tanács és egyezszen kimondotta, hogy
 Chileni (Gyergyókiyenfalva) közbirtokossága tu-
 lajdonát képező piaci belterületet „kisajátítja”
 iskola céljaira azzal, hogy a közbirtokosság a te-
 rületet nyolc nap alatt adja át. A közbirtokosság
 dr. László Dezső ügyésze útján megfeleltette
 a határozatot és a Comitetul Local de Revizuire
 megemmisítette a minden alapot és törvényes-
 séget nélkülöző határozatot. Kioktatta a bizott-
 ság az időközi tanácsot, hogy kisajátítási eljárás
 megindítására az agrárbizottság illetékes és azt
 sem lehet nyolc nap alatt elvégezni. A közbirtok-
 ság egyben közölte a határozatot a vármegyei
 prefektussal is.

Megjelent az „Erdélyi Néplap”

Örömmel jelentjük, hogy új lapunk, az
 „ERDELYI NÉPLAP” első száma kedden dél-
 után elindult. A mi lapunk az „ERDELY NÉP-
 LAP” is, amely egyleies árával kedves újságja
 lesz annak a keresztény magyar tömegnek,
 amely a többleies lapokat nem tudja megvásá-
 rolni. Csupa frissesség ez az új képes újság. A
 friss hírek, érdekes riportok egymást váltogat-
 ják benne a világeseményekkel. A lapot az
 erdélyi újságírás egyik legtehetségesebb fiatal
 tagja, Bélteky László szerkeszti.

A lap minden során a mi lelkünknél bé-
 lyege ül és hisszük, hogy gyorsan fog a kereszt-
 tény magyar társadalom lelkéhez találni.

Feljegyzések

A spanyol forradalmi kátlanban két folya-
 mat kavarg s hol gyengíti, hol erősíti, hol ke-
 resztezi egymást: az egyik a szociális problé-
 ma, a másik a nemzetiségi kérdés.

Az elsőről a nyugati államokban — külö-
 nösen Franciaországban — minden irányzat-
 nak megvan a maga határozott véleménye, vi-
 lágnezetének megfelelően. A nemzetiségi kér-
 dés megítélése elől, ahol csak lehet, ki szok-
 tak térni. Érthető kül- és belpolitikai okokból.

Ezt azonban gondolkodó emberek világá-
 ban a végletekig még sem lehet vinni. Nem is
 csodálkozunk tehát azon, ha még a hivatalos
 Le Temps vezércikkében is efféle mondatot
 olvastunk mostanában:

„Az események, amelyek Kataloniában és
 a baszk tartományokban bekövetkeztek, nyug-
 tala nitó fejlődést (evolution inquietante)
 mutatnak... Bizonyos, hogy itt oly probléma
 fekszik előttünk, amelynek magára kell von-
 nia figyelmünket...”

Hasonló problémák másutt is vannak, ame-
 lyeket az európai közvéleménynek e tekinté-
 lyes kovácsai nem akarnak tudomásul venni.
 Pedig ezeken a népes területeken a jognak, a
 törvényes követeléseknek, a kérdésnek és türe-
 lemnek csendes eszközeivel folyik a küzdelem.
 Mennyire idősebb volna ezekre a kérdésekre
 is figyelmet szentelni! (Skin.)

Meghalt Tamás Albert volt főgimnáziumi igazgató.

Hétfe reggel rövid szen-
 vedés után Odorheien (Székelyudvarhelyen)
 meghalt Tamás Albert, a római katolikus gim-
 názium egykori igazgatója. Hetvenhétéves volt.
 A főgimnáziumnak 26 évig volt tanára, utána
 19 évig igazgatója, tehát szinte félévszázadig tar-
 tott az iskolai szolgálata. A földrajz s a termé-
 szettudományok voltak a szakfoglalkozásai, s ezek
 körében nemcsak jeles oktató volt, de önálló
 kutatásokkal jeleskedő szakíró is. Tanítványai
 nagyon szerették. A szegény tanulók érdekében
 segélyező intézményeket létesített, amik más
 intézetekre is példamutatóan hatottak. A tan-
 ügy terén kívül megyéje, városa és egyháza köz-
 életében is nagyon munkás szerepet töltött be.
 Az udvarhelyi római katolikus főgimnázium
 új épületének fölépítése annak idején óriási
 munkálatokba került, amiknek Mikes János
 gróf akkori udvarhelyszéki főesperes (ma
 szombathelyi püspök) volt a főmozgatója. Mel-
 lette azonban Tamás Albert volt az ő egyik
 legtevékenyebb munkatársa. A legutóbbi évek-
 ben Székelyudvarhely város közigazgatását is
 helyettes polgármesterként huzamosabb ideig
 vezette, mikor a helyi pártpolitikai feszültsé-
 gek miatt a város polgármesteri széke folytono-
 san üresedésben állott. Városvezetői működé-
 sében a válságos viszonyok között is sikerült
 tárgyilagos és nyugodt légkört biztosítani. Hét
 év óta volt nyugdíjban. Halálát kiterjedt ro-
 konság gyászolja, de velük együtt gyászol az
 erdélyi római katolikus közönség, valamint az
 egész magyar társadalom is. Temetése szerdán
 délután volt, s szombaton reggel nyolc órakor
 lesz lelkéért az engesztelő szentmiséldozat.

* Szívesen köhög Ön? E kérdésre természet-
 sen nemmel válaszolna. De hát akkor miért nem
 tesz Ön valamit köhögése ellen, vagy miért
 használ alkalmatlan szereket? Nem tudja Ön,
 hogy a Kaiser-féle mellkaramellák a legjobb szer
 köhögés, rekedtség, hurut, stb. ellen? Próbálja ki
 ezeket és azok gyors és biztos hatását, saját
 magán fogja megállapítani. Miután a Kaiser-
 féle mellkaramellák igen kellemes ízűek, a
 gyermekek is szívesen szedik.

P. Bangha prédikációi

Az organizátornak, apológétának, a kato-
 likus militarizálás, katolikus sajtó es
 öntudat terjesztőinek, a pap, igehirdető
 funkciójában való megmutatkozása az

Őrök élet igéi

- I. Az Isten arca
- II. Uram add, hogy lássak.

A két kötet ára:
 füzve 150, kötve 210 lei.

Kaphatók könyvosztályunkban

Kémkedés vádja alatt... Timișoara. Saját tud. Metelka Róza harmincnégy éves dohánygyári munkásnő került kémkedés és tiltott határátlépés vádja alatt a hadbírószék elé. Metelka Róza a tárgyaláson előadta, hogy még 1919-ben elköltözött Szegeden lakó rokonaihoz. Ott is élt tizenegy évig, de 1931-ben, mint olyan, aki timișoarai illetőségű, el kellett hagynia Szegedet. Előadása szerint áttették a határon. Amint aztán kitünt, három évvel a visszatérte után feljelentés érkezett a rendőrségre, hogy Metelka Róza — kém. Így került aztán a hadbírószék elé. Különben a bevezetett vizsgálat során is semmivel sem igazolódott be, hogy kémkedett volna. Védője pedig a tárgyaláson még arra is utalt, hogy nem jöszántából jött át a határon, hanem áttették. A hadbírószék ezért csak tiltott határátlépés miatt ítélte el Metelka Rózákat és fivérelmébe véve a körülményeket, ötnapi fogságra ítélte.

Vaddisznóhajtás öt súlyos sebesüléssel. Sighisoara (Segesvár). Saját tud. Párját ritkító tömeges vadász szerencsétlenség történt a város környékén rendezett vaddisznó hajtáson. A vadászatot a hatóságok határozták el, mivel a környéken veszedelmesen elszaporodott a vaddisznó s a nagy kár mellett, amit a gazdasági terményekben okoztak, az emberekre is kezdtek veszélyessé válni. Hivatásos vadászokkal kezdődött a nagyszabású disznóhajtás, ami öt súlyos sebesüléssel végződött.

Az első súlyos baleset a Dumbrava erdő részben történt, ahol Eder Frigyes vadászkutyái hatalmas vaddisznó csordára bukkantak a cserjésben. Szétugrasztották a csordát s egy hatalmas kan Edernek tartott, aki rálőtt, de elhibázta. Egy bokor mögül fájdalom kiáltás hangzott. Az eltévesztett golyó Morár nevű vadászt találta, aki leshelyén a bokor mögött guggolt. A golyó lágy részeket ért. A köz-kórházban megoperálták és így sikerült az életnek megmenteni.

A második szerencsétlenség Saes-Segesd mellett történt, ahol az erdőben Tinju nevű vadász ebei egy nyolchónapos süldőt tartóztattak fel. A vadász tulbecsülve erejét, vadász-késével ment a süldőnek, amely azonban lerázta magáról a kutyákat, ráugrott Tinjura s a lábát úgy összemarcangolta, hogy egész életére nyomorék maradt.

Csaknem ugyanebben az erdőben, Apold község mellett Binder György vadász kutyái egy hatalmas kant vettek üzöbe s annyira szorongatták, hogy az erdőből kitért a mezőre, ahol éppen három asszony dolgozott. A megvadult állat egyenesen az asszonyokra rohant s mind a hármat felhajította. Binder szaladt a vadkan után és szerencsére idejében leterítette a hárommázsás hatalmas állatot, mielőtt teljesen szétmárcangolta volna az asszonyokat. De kettő így is olyan súlyosan sebesült, hogy kórházba kellett szállítani.

Az orvosok szerint a sebesülések nagyon súlyosak, de minden remény megvan felépülésükhöz.

Az írországi szabadcsapatok új egyenruhája.

Szürkészöld zubbony és nadrág, fekete cipő és lábszárvédőből áll az ír szabadcsapatok új egyenruhája. Sisakjuk egészen olyan, mint a német rohamosztások sisakja. Tizenöt ezer főből áll ez a kitűnően képzett és felszerelt hadsereg.

Ágyulövedéket talált egy kisfiú — három embert megölt. Bucuresti. Saját tud. Pasi város közelében Zamfir Ion Coman nevű kisfiú ágyulövedéket talált, ami az ottani hadgyakorlatok idejéből maradhatott ott. Felvette, haza akarta vinni, de utközben elejtette. A lövedék felrobbant, őt és még két személyt megölt, egyet súlyosan megsebesített.

Megölték és kirabolták a Lomási erdőpar telepvezetőjét. Sătmăr. Saját tud. A Baia-Mare (Nagybánya) melletti Buság község határában borzalmas rablógyilkosság történt. Ismeretlen tettesek vadászfegyverrel agyonlőtték Sándor Mihály 54 éves sátmári lakost, a Lomási erdőpar r. t. magharusi (mészimogyorósi) telepének vezetőjét. Sándor tizenöt ezer leit vitt a munkások kifizetésére, amit a gyilkosok értéktárgyaival és ruhadarabjaival elvettek tőle. A vérben fekvő áldozatot az utmenti árokba gurították és az arra járók találták rá, akik bevitték a sátmári kórházba, de néhány óra múlva meghalt. A nyomozás során megállapították, hogy láposbányái orvvadászok előre felkészülve követték el a rablógyilkosságot. Azt hiszik, hogy ugyanaz a rablóbanda követte el a rablógyilkosságot, amely a Francia Bányatársulatnál másfél évvel ezelőtt betörték s a vállalat pénzeszközét kivitték az erdőbe és egymillió leit vettek ki belőle.

Halálozás. Özv. Demkó Péterné, született Zimmermann Erzsébet 79 éves korában elhunyt. Temetése csütörtökön délután 4 órakor lesz a Fabricelor (Gyár) utcai gyászházban. (Veiszlovits).

A törvényszék is jóváhagyta a gazdálkodókra kivetett tej-adót. Mercurea-Ciuc. (Csikszereda). Saját tud. Balogh Ignác, Csóti Bálint és Gál Dénes lelliceni (csikszenlileki) gazdálkodók saját tenyésztési állataik után nyert tejfölöségüket becsapították a szomszédos városba és napi áron értékesítették. I. Bonatiu adóellenőr ezért a gazdákat tej-kereskedőknek vette és kereseti adóval róta meg. A gazdák a kivetést megfellebbezték és hivatkoztak az 1933 július 6-án 102216. szám alatt kiadott pénzügyminiszteri rendelkezésre, amely szerint a gazdálkodóknak saját tenyésztésük és gazdaságukból erdő bármely jövedelme mentes mindenféle adótól. A fellebbezési bizottság a rendelkezés ellenére a kivetést fenntartotta. Érdekeltek törvénysértés indokával folyamodással éltek a törvényszékhez. A megtartott tárgyaláson a törvényszék sem látott semmiféle törvénysértést a kivetésnél és a gazdákra kivetett tej-adót érvényben hagyta. Ezek után joggal lehet a tej megdrágulásával számolni.

Egy orosz hadihajó súlyos tapintatlansága román vizeken. Bucuresti. Saját tud. Kedden egy orosz hadihajó jelent meg a constantai partok közelében s rövid ott tartózkodás után ismét a nyílt tenger felé vette útját. A constantai hadikikötő és a mamaiai repülőtelep azonnal több légi és vízi járművet küldött a hajó után.

Megállapították, hogy a különös látogatást a „Komintern” nevű szovjet-hadihajó tette, amely nyilván az orosz partokon végzett gyakorlatokat s vagy oktalanságból, vagy vétkes szándékosságból a román vizekre tévedt, körülbelül másfél kilométernyire hatolva be arra a viziterületre, amely Romániához tartozik. Megállapították, hogy az orosz hajó körülbelül 10 percig állott egyhelyben a román vizeken, mielőtt ismét a nyílt tengerre távozott volna.

Tengerész körökben súlyos tapintatlanságnak minősítik az orosz hadihajónak ezt a különös határátlépését, amit súlyosbít az, hogy éppen most vannak folyamatban az előkészületek az orosz-román külügyi kapcsolatok felvételére.

Hadinyugdíjak semmiféle tartozásba nem tarthatók vissza. Mercurea-Ciuc. (Csikszereda). Saját tud. A csiki hadinyugdíjasok hátralékos illetménye az év végéig megközelíti a négy millió leit. Ebből az összegből most fizetésre kerül egy és félmillió le. A fizetéseket az illetékes adóhivatalok honokban fizetik ki a pénzügyigazgatóság előzetes kiszámítása alapján. Itt írjuk meg, hogy a megye több községéből érkeznek panaszok, hogy a községi előjáróságok a hadinyugdíjasok részére kifizetés céljából kezükhez kitalt nyugdíjösszegekből állami, megyei és községi köztartozásokat vonnak le, legtöbbször a hadinyugdíjasok előzetes meghallgatása és beleegyezése nélkül. Az 1932. évben kiadott új rokkant törvény a legszigorúbban megtiltja bármely köztartozás visszatartását a nyugdíjakból. Ha ez az eset előfordul, az érdekeltek azonnal forduljanak panasszal a vármegye illetékes I. O. V. hivatalához és a visszaélő községi előjáróság ellen fegyelmet fognak elrendelni.

Négykilós almák. Japánban Lobitaro Metauda naganeji gyümölcsfajta sike-rült hosszú nemesítő eljárás után négykilós almákat termelni. Az óriási almák íze kissé savanykás, de nagyon kellemes, és Metauda már megkezdte nagybani tenyésztésüket.

* **Erős, vérbő, kövér emberek** igaznak napoként, reggel éhgyomorral egy kis pohár természetes „Ferenc József” keszrűvizet, mert ez rendszeres gyomor- és bélmozgást biztosít, számottevően előmozdítja az emésztést és kívánóan szabályozza a vérkeringést. Számos szakorvosi nyilatkozat tanúsítja, hogy a **Ferenc József** víz szív- és idegbajosoknak, vese- és cukorbetegeknek, valamint közsvényben és csúzbán szenvedőknek is nagyon jót tesz.

Sejtsen a közönség a marseillei merénylők nyomozásában. Bucuresti. Saját tud. A francia államrendőrség megkeresése alapján a román állambiztonsági szolgálat felhívást intézett a lapok útján a nagyközönséghez, hogy szolgáltasson adatokat a marseillei merénylővel kapcsolatban eddig letartóztatott esetleges romániai előlejáról, kapcsolataira vonatkozólag, valamint nyújtson segítséget a francia államrendőrség által körözötték kézrekerítésére. A lapok ez alkalommal közlik a letartóztatottak fényképét és a körözötték szemléirását.

Beck lengyel külügyminiszter viszonzó látogatása Magyarországon. Budapestről jelentik: Hírek terjedtek el arról, hogy Beck lengyel külügyminiszter a közeljövőben viszonzó látogatást tesz Magyarországon. Ezzel szemben illetékes helyen kijelentették, hogy a tél folyamán meg fog ugyan történni a látogatás, de a határozott időpontról szóló kombinációk még koraiak, miután arról még döntés nem történt.

A nemzeti-parasztpárt támadja Goga egyetemi tanárságát. Bucuresti. Saját tud. A Dreptatea a következőket írja: A clujii egyetem irodalmi ifakultásának tanári tanácsülésén azt vitatták meg, hogy mivel töltessék be az elhunyt Bogdan Duica professzor után megüresedett irodalmi, esztétikai tanszék. Ezen az ülésen Lapedatu miniszter Goga Octaviánt javasolta. Lapedatunak — írja a lap — nem is volt helye ezen az ülésen, s oda csak az iránta, mint miniszter iránt való tiszteletből engedték be. — A Curentul-ban Pamfil Seicariu vezércikkét ír a kérdéstről és helyteleníti, hogy a nemzeti-parasztpárt hivatalosa ezt az ügyet is tisztán politikai szempontból nézi.

Tájfún pusztított a gyöngytelepeken. A világ gyöngy piacán néhány nap óta ugrás-szerűen emelkednek az árak. A hosszának, amely máris tizenöt százalékkal emelte fel az árakat, az az oka, hogy az a hatalmas tájfún, amely egy héttel ezelőtt a Csendes-oceánon dühöngött, elpusztította a legdusabb kagylótelepeket. Milliószámra sodorta el az orkán az osztrigákat a sekély partokról s évekbe telik amíg az elpusztított gyöngytelepek visszanyerik régi bőségüket.

Si-bajnok mint si-doktor.

Birger Ruud, a norvég Olimpia-bajnok jelenleg Berlinben él, ahol sportkellék üzletet nyitott. Teljesen üzletének szenteli magát és attól sem riad vissza, hogy kisebb-nagyobb sitalp-jávitásokat végezzen. A német Olimpia-legény-ségnek Birger Berlinben való tartózkodása nagy előnyt jelent, mert értékes utasításokat ad nekik gyakorlásuk alkalmával.

KÖZGAZDASÁG

Készüljünk fel a gyümölcsfák ültetésére

— Milyen távolságra ültessük fáinkat —

Irta: Deutsch Dezső (Lipova).

II.

Ültetési távolság gyümölcsfák és alak szerint.

Almabokorfák (keskeny koronájúak), paradicsomalmára oltva 3—3.5 m.

Ugyanaz széles koronával 4—4.5 m.

Almagulafák (keskeny koronájúak) duocinra oltva 4.5—5 m.

Alma bokorfák (széles koronájúak), duocinra oltva 5.5—6.5 m.

Körte bokrok vagy gulák (keskeny koronájúak) birsre oltva 3—3.5 m.

Ugyanaz (széles koronájúak) 4—4.5 m.

Körte bokrok vagy gulák gyengénövű körte vadonera oltva 4.5—5 m.

Őszibarack bokrok, vagy alacsony törzsek, 3.5—4.5 m.

Mogyoróbokrok 3.5—4 m.

Birs- és naspolya bokorfák 4.5—5 m.

Birs, félmagastörzs 5.5—6 m.

Meggy, (a fajta növése szerint) 6—7 m.

Szilva (a fajta növése szerint) 5—7 m.

Ringló (a fajta növése szerint) 6—8 m.

Kajszin bokorfa (gyengén hajtó alanya oltva) 6—7 m.

Kajszin félmagas és magas törzs 8 m.

Körte félmagas és magas törzs (keskeny koronájú) 7—8 m.

Ugyanaz (szélesebb koronájú) 8—10 m.

Alma, félmagas és magas törzs (a korona terjedelme szerint) 7—12 m.

Csereznnye, félmagas és magas törzs (vadcsereznnye oltva) 9—12 m.

Ugyanaz, sajmeggyre oltva 7—8 m.

Dió 15—20 m.

Réteken, kaszálókon előnyös, ha a fák távolsága legalább 15 m.

Mezőgazdasági növények termelésével kapcsolatos gyümölcstermelésnél a sortáv (aszerint, hogy mit termelünk a gyümölcsön kívül) 15—40 m.

A sorokon belül mezőgazdasági gyümölcstermelésnél a főtáv fentebbi méretek szerint veendő. Ennél a termelési rendszerrel a hosszában és keresztben való szántási lehetőség miatt előnyös, ha minden sor mindenik fája éppen szemben áll az előző sor ugyanannyadik fájával.

Málna sortáv: 1—2.5 m., bokortáv a sorban 0.80—1 m.

Egres bokor 1.5—2 m.

Egres magas törzsek egymástóli távolsága 1.20—1.50 m.

Ribizke bokor fehér gyümölcsű fajták és gyenge növési piros gyümölcsű fajták 1.50—2 m.

Ribizke bokor, az erősnövési piros- és fekete gyümölcsű fajták 2—2.50 m.

Ribizke, magastörzsek egymástóli távolsága 1.20—1.80 m.

Kerti számóca (földi eper) 1.20 széles ágyásban 3 sor. A 2 külső sor az ágyás szélétől 15—20 cm-re álljon. A középső sor az ágyás közepén húzódik. A sorokban az egyes számócaövek (aszerint, hogy gyenge, vagy erősnövési fajták): 35—50 cm-re álljanak egymástól.

*

Az egres- és ribizkebokrok, de különösen a málna a talajt nagyon kihasználják, ezért nem szabad ezeket a fákhoz túlközelbe ültetni. Különösen fontos ez a bokorfajtákra nézve, mert a törpefák gyökérzete csak sekély mélységben hatol a talajba és a netán közelálló bokrosok netán elszívják előlük a talaj nedvességét és a tápanyagokat, miért is legalább 2 méternyire ültessük a fákotól.

A helyes távolságu ültetésnél az első 10—12 esztendőben nagy terület marad fenn, amelyet a fákig nem használnak ki, ezt a területet tehát tehát kapásnövények, sőt nagyobb sortáv mellett gabonatermelés termelésére is vehetjük igénybe addig, míg a kifejlődött fákknak nincs az egész területre szükségük. A kapásoknak adott trégya és a talaj folytonos megművelése a fákknak is javára szolgál. De lehet a magas, vagy félmagas törzsű fák területén köztesültetvényként málnát, egrest, ribizkét, kerti számócait termeszteni, vagy pedig bokorfák is ültethetők, ha a talaj jó táperejű és a terület nyúlmentesen van bekerítve. Lehet pl. csereznnyefa sorok között meggyfákat, esetleg magas és közepmagas törzsű alma, illetve

körtefák között alma-, vagy körtebokorfákat is ültetni, mikor is a nagyobb fák természetesen távolabb ültetendők annál a méretnél, mint ahogy az a fenti táblázatban szerepel, vagy pedig a köztesültetésű fák, bokrok kivágandók akkor, ha a helyre a nagyobb fákknak van már szüksége. A törpefák erre az időre többnyire már ki is vénülnek. Ahol a talaj és klíma megfelel az őszibaracknak, ott a magas fák között ez is ültethető, mert mire a nagy fák elfoglalják az egész területet, az őszibarackfa rendszerint kipusztult.

Gyümölcsösünk szélein úgy ültessük a fákakat, hogy azok koronája és gyökérzete ne terjedjen át a szomszéd területére. Ezzel sok kellemetlen vitának, bosszúságnak, sőt pereskedésnek vehetjük elejét. A magas, vagy félmagas törzsű fák legalább 3—5 m., a bokorfák 2.5—3 m., az őszibarackok pedig 1.5—2 méternyire álljanak a határmeggyétől, vagy kerítéstől. Általános szabályként azt lehetne felállítani, hogy a fák félannyi távolságra álljanak a határvonalától, mint amilyen távolságra való ültetést igényelnek. Hogy a kerítések melletti területet is kihasználhassuk, ide mogyoróbokrokat (ezt a kerítéstől legalább 1.5 méternyire), málnát, egrest, ribizkét, vagy keriszamócait ültethetünk.

A fák helyzete szerint megkülönböztetünk többféle ültetést, melyeket „kötés”-nek nevezünk. Leghasználatosabbak a „négyes kötés” és a „hároms kötés”. A négyes kötés a legelőnyösebb, mert ennél a talaj keresztben is szántható, t. i. a 4 fát összekötő képelt 4 egyenes vonal egy szabályos négyzetet alkot. A hármaskötésnél 3 fát összekötő képelt vonalak egy egyenlőszögű háromszöget ábrázolnak, ilyenképpen:

Négyeskötés

Hármaskötés

Ha azt akarjuk megtudni, mennyi fa fér el bizonyos területen négyes kötésben, a következőképp számíthatunk: Tudjuk, hogy 1 kat. hold = 1600 m²-ből, 1 öl = 1.89648 m²-ből = 3.59665 m², tehát 1 kat hold = 5.754.64249 m².

Tegyük fel, hogy 10 kat holdnyi területünkre félmagas őrzsű kajszinfákat telepítünk négyes kötésben s mint hogy ezeket minden irányban 8 m. kell ültetnünk egymástól, így egy fa 8×8, vagyis 64m², területet foglal el. 1 kat. holdon elfér tehát: 5.754.64 : 64 = 89.91 drb, tehát 10 kat. holdra jut 899 drb kajszinfa.

Vagy pl. 600 m²-ből területre be akarunk ültetni négyes kötésben almabokorfákkal, még pedig 6.5 m. sortávolságra és a sorokban 5 méternyi távolságra, tehát egy bokorfa terület-igénye: 6.5×6.5 = 42.25 m². Ilyenkor 1 m²-ből = 3.59665 : 42.25 = 0.0851 m², 2.15799 : 32.50 = 66, tehát 600 m²-ből területre jut 66 drb almabokorfa.

Tájékoztul megemlítem még, hogy hármaskötésben 1 kat. holdra elfér:

5×5 m. távolságban	258 darab fa
6×6 " " "	180 " "
8×8 " " "	99 " "
10×10 " " "	63 " "

Ha nem volnánk talajunk hajtóerejével, az éghajlatnak a növekedésre vonatkozó hatásával és ha nem ismernénk az ültetni szándékolt fajták koronaterjedelmét, úgy, ha nem kérnők ki szakember tanácsát — ültessük inkább a táblázat szerinti nagyobb méretű fáinkat, mert — ismétlem — teljesen célteljesített a túlsűrű ültetés, t. i. a kellenél több fa nem ad nagyobb hasznót s nem hoz több hasznót, mint a megfelelő távolságban való telepítés, sőt ellenkezőleg az ilyen hibás megindulás csak károsodást vonhat maga után.

(Vége.)

London kötődében

naponta új modellek készülnek.
Oradea, Strada Avram Iancu No. 1.

Egészséges, bő gabonatermés
ARZOPOL
száraz-pácoló szer
használatával nélkül elképzelhetetlen.
Többlettermés!
Egészséges magvak!
Mérsékelt ár!
Gyártja: Moskovits Ipartelepek Rt. Oradea
Kapható
Andrényi Károly és Fiai Rt., Oradea.

Számlák csakis számlakönyvből bocsáthatók ki

A pénzügyminiszterium október 19-iki kelettel, 209.731. szám alatt szigorú rendeletet küldött a pénzügyigazgatóságoknak a számlákra vonatkozólag. A rendelet szerint számlákat november elsejétől kezdve csakis törzsszelvényvel ellátott számlázási könyvből szabad kibocsátani, amint azt a bélyegtvörvény előírja. Az átmeneti idő, amelyet a miniszterium a régi uralapok felhasználására engedélyezett, november elsején lejár. Akik nem az előírtos szelvénykönyvből számláznak, a bélyegtvörvényben meghatározott büntetésben részesülnek.

A szóbanforgó rendelet végrehajtása tárgyában az oradeai pénzügyigazgatóság 37.842—1934. okt. 27. sz. a. a következő hirdetményt adta ki:

A pénzügyminiszterium bélyegigazgatósága 1934. okt. 19-iki 209.731. számú rendeletében előírja, hogy a régi típusú számlák használata 1934. november 1-én megszűnik. Mindazok tehát, akiknek a törvény értelmében számlát kell kiadni, csakis a bélyegtvörvény 27. szakaszának értelmében felbélyegzett számlát használhatnak. Akik a fenti rendeletnek nem tesznek eleget, a bélyegtvörvény 84. szakaszában megszabott büntetésben részesülnek.

Elengedték a sirial (világosi) iparosok betegségélyző bírságait. Ez év nyarán jégverés pusztított Siria (Világosi) határában. A kár nemcsak a gazdaközöniséget érte, hanem az iparosokat is, akik nem tudták megfizetni adójukat és a betegsegélyző járulékokat. Az utóbbi miatt súlyos bírságot vetettek ki az iparosokra. Nehéz helyzetükben dr. Groza János prefektushoz küldött kérelmet vezettek s közbenjárását kérték a büntetés elengedése érdekében. Most értesítést kaptak, hogy a büntetést elengedték nekik és a heti járulékokat 22 leiről 12 leire szállította le a betegsegélyző. A hír osztatlan örömet keltett az amúgy is sok bajjal küzdő iparosok között.

Olcsóbb a kenyér. Timișoara. (Temesvár). Saját tud. A pékek egyesülete elhatározta, hogy leszállítja a kenyérrárat. Erre az elhatározásra a nagy konkurrenca és a lisztárak olcsóbbodása indította őket. Így a fehérkenyér ára az eddigi 9 lei helyett 8 lei, a félbarna kenyér 8 helyett 7 lei, míg a barna kenyér 6 lei helyett 5 lei 50 baniért adják.

Megint lerombolnak egy gyárat. Timișoara Saját tud. A gazdasági válságban sorban hullnak a porba a bányásági nagyüzemek gyárkéményei. Ezek a magas gyárkémények, amelyek már messziről hirdették, hogy szorgos munkát, fejlett gazdasági élet, produkció folyik. A sok közül csak néhány: vagy három évvel ezelőtt ledöntötték a híres jimbólei (zsembolyai) Treisz-féle gőztéglagyár kéményét s a gyári épületeket is lebontották. A bányásági metropolisz füzomszedszágában a freidorfi (szabadfalui) téglagyár gyárkéményét döntötték le, majd a mercyalvai létező malom kéményét. Hamarjában csak néhány: emlékeztetünkbe jutnak ezek az esetek a hírre, hogy most már a carpini (gyertyámosi) nagy téglagyár is eltűnik. A Pető testvérek téglagyára hatalmas üzem volt. A gazdasági viszonyoknak esett áldozatul ez is: lebontják. A bontás munkálatai már meg is kezdődtek. Ismét egy üzemmel kevesebb, ahol pedig sokan, igen sokan keresték meg a kenyéruket.

Piaci és termény árak:

Oradeai piaci árak: búza 400, rozs 310, árpa 290—300, zab 280, tengeri 200—220, korpa 210, napraforgómag 240, tökmag 450, lóhermag kg. 28—29, lucernamag kg. 27, nullásliszt 700, főzőliszt 600, kenyérliszt 550 lei.

Az oradeai Mezőgazdasági Kamara hivatalos árfolyama: búza 400—420, rozs 300—320, tengeri 200—220, csövestengeri 110—130, zab 250—260, árpa 280—300 lei. Kővér sertés elsőly kilogrammja 15—20 lei

...doktor.
...bajnok jelenleg
...üzletet nyitott
...magát és attól sem
...vobb sítalp-javítá
...mpia-legénységnek
...odása nagy előny
...kat ad nekik gyá
...ával.

SPORT

Hogyan lettem világbajnok...

Érdekes beszélgetés Barna Győzővel, aki négy ízben nyerte meg az asztali tenisz világbajnokságot és ötvyszer viselte a magyar-címeres trikót

Kedden délután és este nagy sürgés-forgás volt a NAC-Otthonban. A tánc terem ki van ürítve és középen a forgóparkett felett a ping-pong asztal.

Először fogadják a belépő világbajnokot. Előbb adogatnak, majd megkezdődik a komoly mérkőzés. Már amennyire komolyan nevezhető. Gyenge formában vannak az oradeaiak és nem képesek Barnát tudásának a kifejtésére bírni. Azonban mégis gyönyörű dolgokat csinál. Labdái holtbiztosak, úgy bekezd mint forhend ütése irtózatossá erők. Egy-két labdát elkönnyelműsködik, hogy egymásután tizet nyerjen meg. Megunja a támadást és védekezik. Bárhogy erőlködnek ellenfelei, mindent visszaad. Mérkőzése végén meleg ünneplésben részesítették.

Este 8 órakor egy sarokasztal bőrfoteljeiben helyezkedünk el Barna Győzővel, a 23 éves, szimpatikus, fiatal magyar asztali-tenisz világbajnokkal, aki szívesen felel a feltett kérdésekre.

— Mikor kezdett el játszani?
— Bellákkal együtt kezdtem 1926-ban. Eleinte csak otthon játszottam. Bellák azonban elindult versenyen is, még pedig komoly sikerrel. Az ő rábeszélésére végre én is rászántam magam a versenyzésre és már az első harmadik lettem.

— Az első komoly versenye?
— 1929-ben elindultam a budapesti világbajnokságon, de itt kiesem.

— Perry verte ki?
— Nem. Perryvel már sokszor játszottam, de mindig sikerült legyőznöm.

— Hányszor nyert világbajnokságot?
— Négyyszer. 1930-ban nyertem az első. Azóta egyszer elvesztettem. (akkor Szabados

lett az első), de most hál' Istennek ismét jól megy. A magyar színeket eddig 50 alkalommal képviseltem, még pedig teljes sikerrel.

— Mik a legközelebbi tervci?
— November 7-ére vissza kell hogy térjek Párizsba, mert a gyáram táviratozott. Két hónap múlva aztán sor kerül az északamerikai túramra.

— Románia vagy Franciaország dli-e jobban az asztali teniszben?

— Az itteni versenyzők összehasonlíthatatlanul technikásabbak és ha komolyan vették a játékot, úgy nemzetközi viszonylatban is elől lennének. Ehhez azonban sok-sok tréning szükséges. A francia asztali tenisz-sport egyébként az utóbbi időben (Barna jótékony hatása folytán, szerk.) nagyot fejlődött. Az elzászi Agenauer például még sokat fog hallatni magáról.

— Hogy van az, hogy megfelelő ellenfelek híján is meg tudja tartani jó formáját Párizsban?

— Nincs szükségem sok tréningre. Elegendő az, amit a versenyeken játszom. Fiatalabb koromban azonban természetesen én is rengeteget gyakoroltam.

— Van-e valami rokoni kapcsolata Oradeán?

— Nincs. Berkessy édesanyját jöttem meglátogatni. Legutóbb Barcelonában voltam, ahol Eli futbalozik és üzenetet hoztam tőle.

Észre sem vettük, hogy milyen soká elbeszélgettünk. Mingyárt 9 óra. Most már gyorsan vacsorázni kell, mert fél 10-kor kezdődik az esti bemutató.

Meleg kézfogással bucsuzunk Barna Győzőtől, aki sok diadalt szerzett külföldön és aki Párizsban is a magyar sport felsőbbbségét hirdette.

Elmarad az Unversitátea—Ripensia mérkőzés. Clujról jelentik: A vasárnapra kisorsolt nemzeti bajnoki mérkőzés a lovasversenyek miatt elmarad.

A jéghekk Európa-kupa küzdelmei csütörtökön kezdődnek. A kupáért két csoportban tíz csapat játszik. A csoport-győztesek külön döntőt játszanak a kupáért.

Tizenhárom újabb világrekord született a győni betonon. Budapestről jelentik: Caracciola, Henne és Moritz két abszolút és 11 más motoros világrekordot adtak át a multnak.

A párizsi csapat lenjebb része a csatársor. Párizsból jelentik: Csütörtökön nov. 4-én lesz a két főváros válogatottjának találkozása. A magyar csapat összeállítását a következők: Budapest: Szabó — Győri, Sternberg — Seres, Szűcs, Szalay — Röck, Sztancsik, Avar, vagy Nemes, Cseh, Titkos. Párizs: Thépot — Anatol, Mairesse — Banide, Jordan, Scharwath — Aston, Kennedy, Veinante, Sas, Longiller. A párizsi csapat aránylag leggyengébb része a közvetlen védelem, de kimagaslóan jó a csatársor. Főleg a technikás Sas—Longiller balszárny. Nagyon meg kell dolgozni a magyaroknak, ha nem akarják elherdálni azt a hírnevet, amit az osztrákok feletti 3:1-es győzelmükkel szereztek.

Braun Kálmán és Szabó János az AMEFA-ban. Aradról jelentik: Napok óta folyó tárgyalások eredményeképpen, Braun Kálmán, az AMEFA Franciaországban járt középfedezete, valamint Szabó János, a Gloria volt oldalhálójátékos, az AMEFA-hoz szerződtek és a legközelebbi meccsen már minden bizonnyal a piros-fekete munkáscsapatot fogják erősíteni.

Jól sikerült Szeder bemutatkozása. Barcelonából jelentik: A Soroksártól elszerződött Szeder bemutatkozása jól sikerült az FC Barcelonában. Ő löte csapatának a győztes gólját az FC Genova ellen.

Sepi a Ripensiaiban? Egy bucuresti lap azt írja, hogy Sepi a Ripensiahoz szerződik, ahová azonnal leigazolható lesz, mivel még ősszel bevonul katonának. Az U. semmit sem tud Sepi állítólagos távozásáról.

A Ferencváros—Hungária vegyes csütörtökön Budapesten az olasz Palermo csapata ellen játszik, a következő összeállításban: Háda — Korányi, Bíró — Kárpáti II., Turay, Lázár — Tancos, Polgár vagy Székely, Odry, Toldi, Szabó III., Tartalék Ujvári és Bán. A csapatban 6 Ferencváros és 5 Hungária játékos van. A védelem ugyanaz, amely tavaly ősszel az olasz válogatott ellen játszott, a szerencsétlen kimenetelű (Korányi lábát törte) 1:0-as vereségnél.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

GLUJ. (Parlagi-társulat).

Csütörtök: **Az anyaszív.**
Péntek: **Az anyaszív.**
Szombat délután 4 órakor: **Vadvirág.** — Este 9 órakor: **Szibill.**

Vasárnap délelőtt 11 órakor: **Dörmögő Dörmögő.** Nagy gyermek előadás. — Délután 3 órakor: **Sárga lilom.** — Délután 6 órakor: **Az anyaszív.** — Este 9 órakor: **Szibill.**

ARAD. (Szendrey-társulat):

Csütörtök délután 4 órakor: **Az ember tragédiája.** — Este: **Muzsikások.**
Péntek este fél 9 órakor: **Dorozsmai szímalom.**

Szombat délután 4 órakor: **Ördög.** — Este: **Dorozsmai szímalom.**

TG-MURES (MAROSVÁSARHELY). (Battyán-társulat).

Csütörtökön: **Szerencsemalac.**

Aprohirdetések

Aprohirdetések díja szavankint 3 lel, vastagabb betűvel 6 lel. Legkisebb aprohirdetés ára 30 lel, (Az állástkeresőknek 33 százalékos kedvezmény), Cím a kiadóban 10 lel.

Adás-vétel

Perza szövöszéket keresek megvételre. Cím Oradea, Str. Alexandrii 21. Traffic.

Francia (őszi) barack csomók, ősi ültetésre kaphatók Dr. Kaczián Kálmán barackosában Oradeán, Dr. Ciordas-u 46. sz. a.

4 drb. antik-olajfestmény neves mesterektől, közép-nagyságúak eladó. Oradea, Dr. Kassayné Strada Bratianu 69.

PUHA ÓLMOT állandóan vesz a Szent László-nyomda r. t. Oradea, Strada Regele Carol No. 5.

Nyomatványokat jutányos áron, csinos kivitelben készít a **Szent László nyomda Rt.** Oradea, Katolikus Kör.

Lakás

Kiadó négyszobás modern lakás. Oradea, Bul. Reg. Ferdinánd 7/a. Ertekezni Str. Take Ionescu 15.

Egyszoba, konyhas lakás kiadó. Str. Episcopul Pavel 17.

Háromszobás lakás olcsón kiadó. Oradea, Str. Mihai Sorbul (v. Széles u.) 11.

Egyszoba, konyhas lakás azonnal kiadó Oradea, Str. J. Ciordas 38.

Kétszobás udvari lakás azonnal kiadó. Oradea, Str. Parcul Carmen Sylva 6.

Hülönféle

Legszebb kabátok és kosztümök **Gazdag** női szabónál készünek. Oradea, Str. De-lavrancea 13.

Láposy zenekola hegedű, zongora és zenelméleti tanszakkal. Oradea Str. Simeon Ștefan (v. Bethlen-u.) 20.

A newyorki „hangyaboly”.

A Hudson-alagut bejáratánál állandóan autós szakai torlódnak össze.

Bármilyen könyvrendelést csakis az összes előzetes beküldése vagy annak utánvételést mellett teljesíthetünk. Az Erdélyi Lapok könyv osztálya.